

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja i Administracja Piotrkowska Nr. 101. — — | **Cena 35 groszy** | Telefony: Redakcja Nr. 144-44 Administracja i Ekspedycja Nr. 177-77 Nr. konta P. K. O. 66.155—

W.P. *Adm. i Eksp.*

Największe, najpoważniejsze i najpoczytniejsze pismo w Łodzi

MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBL.
w Łodzi
nr 22988 d. 22/III 1930 r.

„GŁOS PORANNY”

wychodzące codziennie w objętości 12 wielkich stron druku, zostanie w roku 1930 znacznie rozszerzone i udoskonalone

Informacje polityczne na podstawie materiału agencji telegraficznych, radja i własnej służby telegraficzno-telefonicznej. Oświetlanie najważniejszych wydarzeń o znaczeniu światowym przez specjalnych korespondentów ze stolic Europy i Ameryki.

Codzienny dodatek

„GŁOS HANDLOWY”

I-24 984/64

informuje szybko i dokładnie o wszystkim, co dotyczy życia gospodarczego, ze szczególnem uwzględnieniem trosk i potrzeb handlowo-przemysłowej Łodzi.

Codzienny również dodatek

„GŁOS SPORTOWY”

zyskał sobie już w sferach sportowej Łodzi najwyższe uznanie za sprawną służbę informacyjną i obiektywną ocenę wypadków w dziedzinie sportu. W roku 1930 dział ten będzie znacznie udoskonalony przez zamieszczanie systematycznie korespondencji zagranicznych ze sportu wogóle, a z piłki nożnej w szczególności

Rozpoczynająca się w dniu dzisiejszym powieść

„Śmierć wśród swoich”

należy, jak się P. T. Czytelnicy będą mieli okazję przekonać, do najlepszych światowych utworów z dziedziny sensacyjno-kryminalnej o wysokim poziomie literackim.

Wydawnictwo „GŁOSU PORANNEGO” dawać będzie przez cały rok znakomite powieści, stanowiące lekką, zajmującą, a wartościową lekturę.

Do numeru niedzielnego „Głos Poranny” załącza co tydzień

DODATEK LITERACKO-SPOŁECZNY

odzwierciedlający dokładnie tętno życia literacko-artystycznego i teatralnego na szerokim świecie, oraz

DODATEK ILUSTROWANY

W każdą środę wraz z numerem „Głosu Porannego” P. T. Czytelnicy otrzymywać będą specjalny dodatek dla dzieci p. t.

„MÓJ GŁOSIK”

który od pierwszego numeru wywołał prawdziwy entuzjazm wśród naszych milusińskich.

Godzi się zaznaczyć, że **Ogłoszenia w „Głosie Porannym”**, jako w dzienniku najbardziej rozpowszechnionym we wszystkich sferach społecznych, mają wyjątkową siłę reklamową i dają zawsze inserentom nadspodziewane korzyści

P. T. Czytelnicy, wplacający prenumeratę w administracji w ciągu pierwszych 3 dni miesiąca

otrzymują bezpłatnie bilet do pierwszorzędnego kina lub ciekawą książkę

PRENUMERUJCIE!

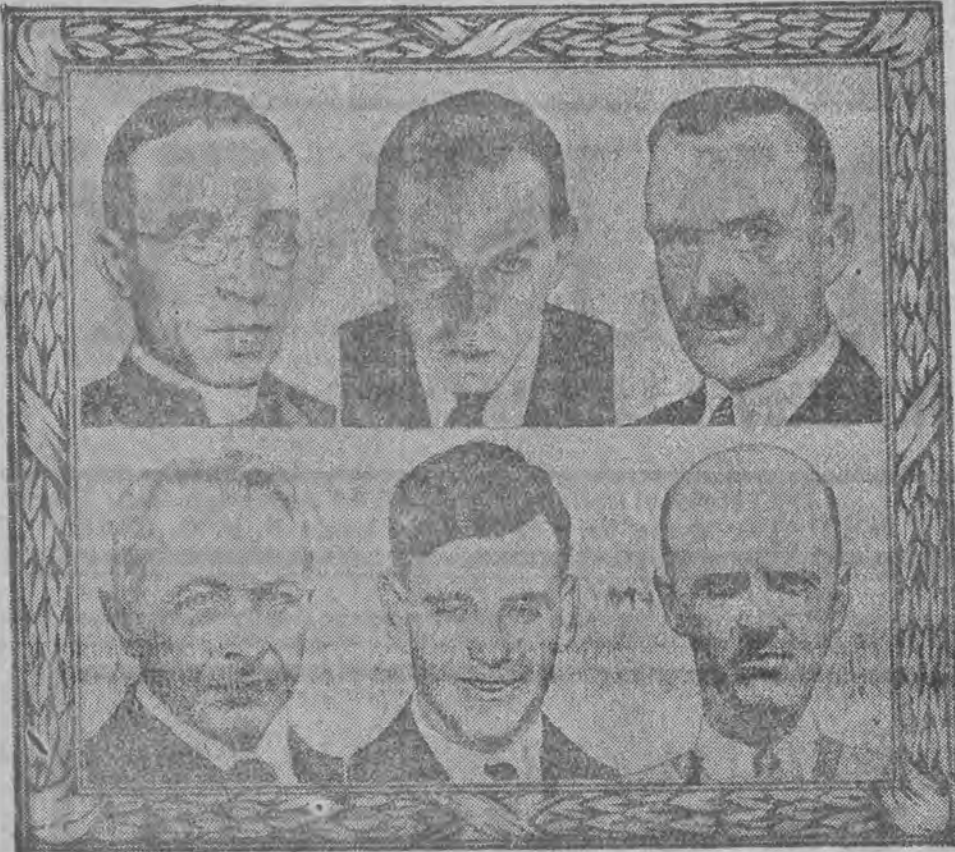
CZYTAJCIE!

ROZPOWSZECHNIJCIE!

„GŁOS PORANNY”

Redakcja i Administracja: Łódź, Piotrkowska 101 Tel. 144-44 i 177-77

SŁAWNI LUDZIE 1929 ROKU

Rząd górny (od lewej): Kardynał Pacelli, który zawarł konkordat między Prusami i Watykanem. Eryk Marja Remarque, autor najpopularniejszej powieści wojennej „Na froncie zachodnim spokój”. — Tomasz Mann, laureat nagrody Literackiej Nobla.

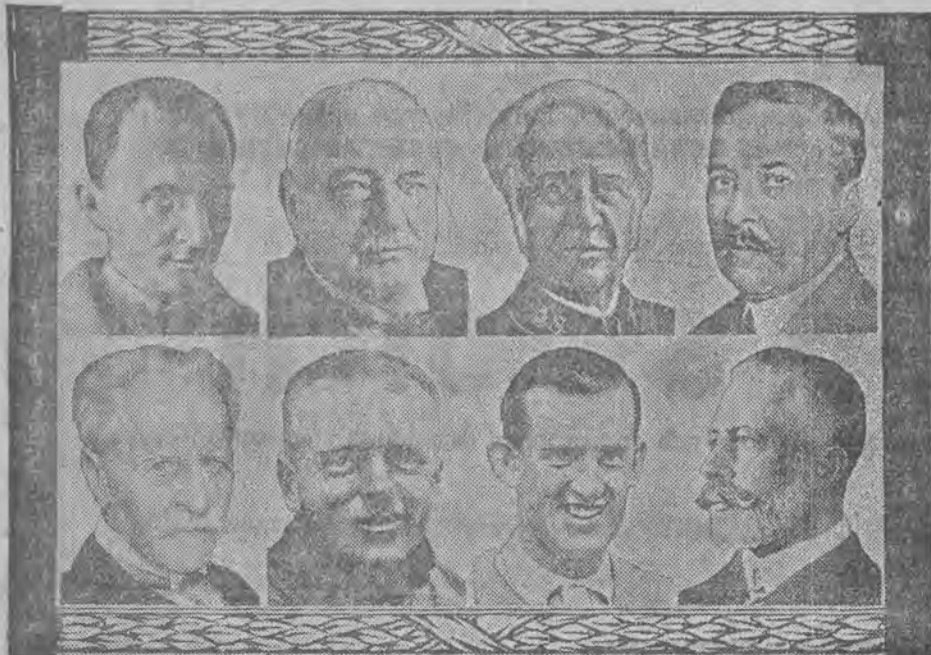
Rząd dolny (od lewej): Prof. Junkers, konstruktor największego aeroplanu. — König-Warthausen, który na awionetce wykonał lot dookoła świata. — Major Segrave, ustanowił rekord szybkości samochodowej (370 km. na godzinę).

Rząd górny (od lewej): Robert Kronfeld, ustanowił szereg rekordów w lotnictwie bezsilnikowym. — Max Schmeling, najpoważniejszy kandydat na mistrza świata w boksie, pogromca Sekiry i Paolina. — Dr. Donler, konstruktor największego statku napowietrznego „Do X”.

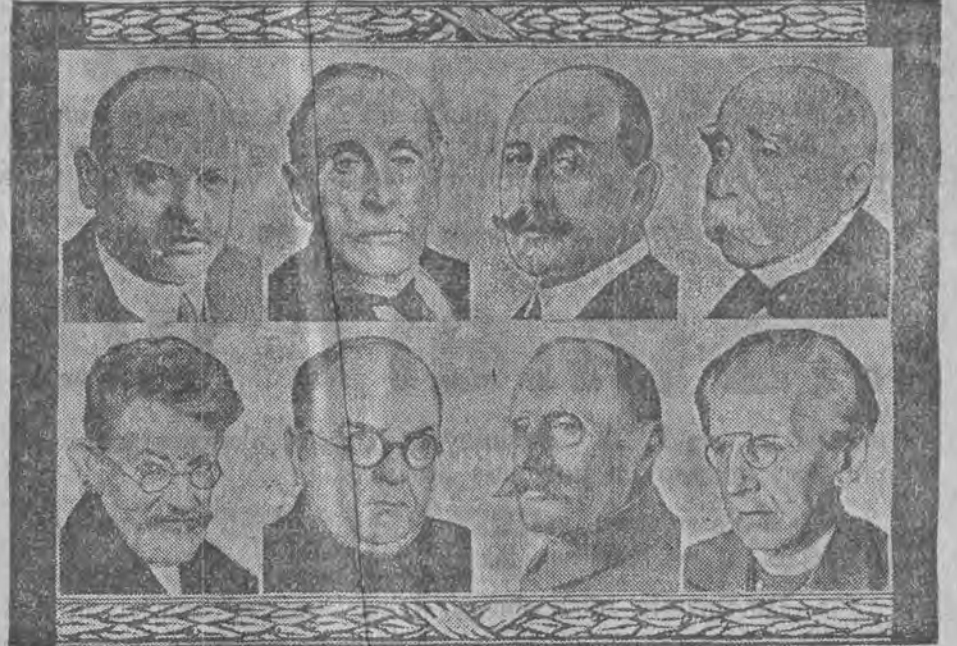
Rząd dolny (od lewej): Dr. Eckener, dowódca „Hr. Zeppelin”. — Denes Mihaly, wyaluzca k'na na odległość. — Kpt. Byrd, który przeleciał samolotem md biegunem południowym i północnym.

ZMARLI W ROKU 1929

Rząd górny (od lewej): Lotnik transoceaniczny Hünefeld. — B. kanclerz Rzeszy ks. Bülow. — General armji zbawienia Bramwell Booth. — Poeta i dramaturg Hugo Hofmannsthal.

Rząd dolny (od lewej): Dyrygent i kompozytor prof. Zygfryd Ochs. Najlepszy niem'eccki lotnik bezsilnikowy F. Schluz. — Mistrz tenisa H. Moldenhauer. — Ks. Henryk Pruski, jedyny brat ex-cesarza Wilhelma.

Rząd górny (od lewej): Minister spraw zagranicznych Rzeszy Stresemann. — Dyrektor generalny muzeów berlińskich W. Bode. — Ostatni kanclerz cesarskich Niemiec, ks. Max Badeński. — Były premier francuski, Jerzy Clemenceau. — Malarz i karykaturzysta H. Zille. — Przywódca katolickich Niemiec dr. Sonnenchein. — Marszałek Foch. — Poeta Arno Holz.

Dr. med. L. BANASZKIEWICZ

długoletni asystent uniwersyteckiej i wojew. kliniki dla kobiet w Poznaniu oraz klinik zagraniczn.

PRZYJMUJE OD 1 STYCZNIA 1930

PIOTRKOWSKA 84

w godz. od 5-7

jako LEKARZ SPECJALISTA

w chorobach kobiecych i położnictwie

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

M L E K O

wprost od krowy (ciepłe, pełnotłuste) przez całą zimę

z folwarku Poznańskich z dostawą do domu w oddzielnych zapieczętowanych bańkach w dowolnej ilości (od 1 litra). Zgłoszenia Piotrkowska 40 do p. Hermana w dni powszednie od 10-12 i od 4-6 po poł. lub telefonicznie 172-90 w tychże godzinach.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Prenumerata premijowa

Prenumeratorzy, którzy jutro, w czwartek, dnia 2 stycznia wypłacą bezpośrednio w administracji „Głosu Porannego” (ul. Piotrkowska 101)

prenumeratę za m. styczeń otrzymają dotychczasowym zwyczajem

JAKO BEZPŁATNE PREMIMUM

bilety do pierwszorzędných kin lub cenne, ciekawe książki!!

SERDECZNE ŻYCZENIA
NOWOROCZNE
SZ. ODBIORCOM SKŁADA
Fabryka Obuwia Mechanicznego
„CETANJA”
Sp. Akc.
w Warszawie

378

Serdeczne życzenia z okazji
Nowego Roku
zasyła Sz. Klienteli
Zakład Fryzjerski
ALFONS POZD
Konstantynowska 12
tel. 163-40

NOWY RZĄD ZŁOŻYŁ PRZYSIĘGĘ

a nowi ministrowie przejęli urzędowanie od ustępujących

Rząd złożył przysięgę na ręce p. Prezydenta Rzeczypospolitej

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ telefonuje:

W dniu wczorajszym o godz. 11 rano przybył ze Spawy p. prezydent Rzeczypospolitej, w otoczeniu adjutantów.

O godz. 1 po poł. rozpoczęła się na Zamku w prywatnych apartamentach p. prezydenta Rzeczypospolitej ceremonia za przysiężenia nowego rządu.

Zgodnie z przepisami, p. prezydent odbierał przysięgę od zgromadzonego in corpore rządu w obecności szefa swej kancelarii cywilnej i szefa gabinetu wojskowego.

Po odczytaniu przysięgi ministrowie powtarzają tekst, po czym każdy podpisuje się pod aktem przysięgi.

P. min. Mafakiewicz objął urzędowanie

WARSZAWA, 31 XII. (PAT). Dziś o godz. 11 przed południem dokonał nowomianowany minister robót publicznych prof. dr. tech. Maksymilian Mafakiewicz przejęcia urzędowania z rąk ustępującego ministra inż. Jędrzeja Moraczewskiego. Następnie podsekretarz stanu inż. Kazimierz Górecki przedstawił p. ministrowi wyższych urzędników ministerstwa.

W ministerstwie sprawiedliwości

WARSZAWA, 31 XII. (PAT). Bezpośrednio po złożeniu przysięgi na Zamku minister Dutkiewicz przybył do gmachu ministerstwa sprawiedliwości, celem objęcia urzędowania.

W przemówieniu powitalnym wiceminister Siczkowski wyraził radość z powodu objęcia kierownictwa ministerstwa przez człowieka, który jest kością z kości sędziów, a hartem i charakterem swoim niewątpli-

wie pokona wszystkie trudności, jakie napotka na swej drodze w wyjątkowo ciężkiej sytuacji, w której dominuje zagadnienie niezmiernie wagi, mianowicie zmiana ustroju państwa.

Minister Dutkiewicz w odpowiedzi zaznaczył, iż doskonale zdaje sobie sprawę z ciężkiego zadania, jakie na niego spada, tem więcej, iż obejmuje stanowisko po człowieku o wielkim talencie, znakomicie przygotowa-

wanym do zadań chwili, która wysuwa konieczność naprawy konstytucji, nieodzownego warunku trwałego bytu państwowego. Minister wyraził przytem ubolewanie, iż w takiej chwili pozbawiony będzie współpracy b. ministra Cera. Następnie p. minister Dutkiewicz oświadczył, iż kładąc wielki nacisk na bezwzględne poszanowanie prawa, zamierza głównie poświęcić się admini-

stracji sądów, która jest jego specjalnością.

Co piszą inni

Czego dobry rząd nie powinien...?

„Naprzód“ ogłasza artykuł prof. U. J. Zaremby p. t. „Nikt nie posiada przywileju niezawodnego wyróżnienia prawdy od fałszu — i niektó-

re następstwa tego fałszu“. Przytaczamy artykuł ten poniżej w całości:

„Jeden z największych myślicieli z ostatniego sześćdziesięciolecia, sławny matematyk francuski, Henryk Poincaré, wypowiedział w jednym ze swoich pism opinię następującą: „Najdumniejszy członek pańskiej Akademii Umiejętności jest wzorem skromności w porównaniu z najskromniejszym politykiem“.

To niewątpliwie słuszne spostrzeżenie wielkiego uczonego można uzupełnić, dodając, że zaufanie polityka do własnej nieomyślności wzrasta nadzwyczajnie w miarę władzy, która mu przysługuje; wymownie świadczą o tem czyny i mowy członków rządu w tych kilku państwach europejskich, w których istnieje jawna albo zamaskowana dyktatura: w państwach tych, zależnie od stopnia faktycznej władzy dyktatora i w imieniu dobra publicznego, prasa jest mniej lub więcej ściśle zakneblowana, niezależność sędziów jest zniesiona, urzędnicy bywają przenoszani z jednego stanowiska na inne albo i zwalniani z uwagi na ich opinie polityczne, a były nawet i wypadki zagłady potajemnej osób zbyt dla rządu niemiłych.

Gdyby dyktator wraz ze swoimi zaufanymi posiadał przywilej niezawodnego rozpoznawania prawdy, to oczywiście powyższy stan rzeczy nicby nie pozostawiał do życzenia. Niestety jednak kwiat inteligencji światowej, składający się z największych uczonych i dobroczyńców ludzkości, oddawna jednomyślnie orzekł, że niezawodne rozpoznawanie prawdy i fałszu nie leży w mocy żadnego człowieka, a poznanie prawdy, i to tylko częściowe, może być jedynie owocem swobodnej dyskusji i wytrwałej pracy szerokich rzesz myślicieli. Wielki filozof i poeta niemiecki Lessing lapidarnie wyraził ten pogląd w słowach następujących:

„Gdyby Pan Bóg, trzymając w prawem ręku nieomyślność a w lewem omyślność, zapytał mnie, którą mam dać rękę, tobym odpowiedział: Panie, daj mi lewą rękę, bo poznanie prawdy i tak jest Twoim wyłącznie przywilejem“.

Z powyższych faktów wynika, że dobry rząd, pomny, iż nieomyślnym nie jest, nie powinien w niczem krępować wymiany zdań i argumentów, że swobodę prasy powinien ograniczać jedynie o tyle, a ile tego wymagają powszechnie przyjęte zasady etyki, że jednym z kardynalnych obowiązków rządu jest zapewnienie zupełnej niezależności sędziów, że nareszcie siła rządu winna objawiać się jedynie w dopilnowaniu ścisłego zastosowania siebie samego, wszystkich innych władz państwowych i poszczególnych obywateli do istniejących praw i ustaw, a nie w wydawaniu samowolnych zarządzeń, wkraczających mniej lub więcej jawnie w zakres kompetencji ciał ustawodawczych“.

Przesilenie odracza czy nie?

Dwie opinie komisji regulaminowo-prawnej dla marszałka senatu

WARSZAWA, 31, 12. (PAT). — Dziś pod przewodnictwem wicemarszałka senatu Gliwitsza odbyła się wspólne posiedzenie senackich komisji regulaminowej i prawnej.

Na porządku obrad znajdowała się sprawa zawieszenia biegu terminów w związku z dymisją rządu, którą to sprawę przekazano wczoraj wspomnianym komisjom decyzyjną marszałka senatu do wyrażenia opinii.

W wyniku ożywionej dyskusji 11 senatorów opowiedzieli się za opinią następującą:

Ponieważ nie jest ogólnie utarte przekonanie, że przesilenie rządowe powoduje odroczenie nieprze-

kracalnych terminów, wyraźnie przepisanych ustawą — a do tych terminów należą terminy w art. 35 konstytucji — komisje nie mogą doradzać p. marszałkowi senatu przyjęcia przesilenia rządowego za usprawiedliwienie przerwy w biegu ustawowo określonego terminu 30-dniowego, przewidzianego w art. 35 konstytucji.

9-ciu senatorów z BB. opowiedziało się za opinią treści następującej:

Podpisani członkowie komisji regulaminowej i prawnej senatu w odpowiedzi na postawione przez marszałka senatu pytanie w sprawie zawieszenia biegu terminów w

związku z dymisją rządu na posiedzeniu w dniu 31 grudnia 1929 roku doszli do przekonania, że art. 35 konstytucji, mimo iż jest kategorią rycywną, nie może mieć zastosowania w odniesieniu do określenia w nim terminu, o ile zachodziłaby bezwzględna niemożliwość podtrzymania go np. z powodu wypadków siły wyższej. Terminy 30-dniowe dla zapowiedzenia zmian w ustawach sejmowych nadeszłych, jak i 60-dniowe dla ewentualnego poczynienia tychże zmian, przerywają się wskutek niemożności wykonywania uprawnień senatu od momentu dymisji rządu do chwili objęcia władzy przez rząd nowy, a to wskutek braku w obradach czynnika tak ważnego dla ustawodawstwa, jakim jest rząd, któremu przysługuje konstytucyjne prawo zajęcia stanowiska.

Zaraz po posiedzeniu komisji przewodniczący wicemarszałek Gliwitsz, zakomunikował powyższe opinie marszałkowi Szymańskiemu.

Marszałek senatu odwołał plenarne posiedzenie senatu wyznaczone na dzień 2 stycznia 1930 roku, przenosząc je na dzień 15 stycznia na godz. 4 popołudniu.

Audjencje Sokołowa u ministrów polskich

WARSZAWA, 31 XII. (PAT). Prezes rady ministrów prof. dr. K. Bartel przyjął dziś o godz. 12,30 prezesa egzekutywy sjonistycznej Nahuma Sokołowa.

WARSZAWA, 31 XII. (PAT). Minister spraw wewnętrznych Józewski przyjął w dniu dzisiejszym Nachuma Sokołowa, prezesa egzekutywy międzynarodowej organizacji sjonistycznej.

WARSZAWA, 31 XII. (PAT). W dniu 31 grudnia 1929 r. minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego, S. Czerwiński, przyjął p. Nahuma Sokołowa, prezesa egzekutywy międzynarodowych organizacji sjonistycznych.

Gwarancja bezpieczeństwa Polski

Nowe oświadczenie Brianda

PARYŻ, 31 XII. (Tel. wł.) — Po premierze francuskim, p. Tardieu, zabrał głos ponownie, podczas wielkiej rozprawy nad polityką zagraniczną Francji minister spraw zagranicznych Briand, z którego przemówienia warto przytoczyć jeszcze do słownie ustęp, poświęcony Polsce, którego nie uwzględniły do tychezas sprawozdania agencji telegraficznych. Oto co powiedział Briand: „Ale niechaj nikt nie mówi, że poświęcono Pol-

skę. Francja nie prowadziła nigdy polityki egoistycznej. Ona to właśnie w chwili Locarna walczyła pięć po pięć, żeby zapewnić gwarancję bezpieczeństwa Polsce. Czemuż w rzeczywistości gwarancja ta nie była wpisana do traktatu wersalskiego? Tu właśnie istnieje luka. I dziś pragnę ją insynuować temu właśnie, który chciał ją zapewnić. Gdzież jest sprawiedliwość, do której każdy ma prawo“.

Statkowi polskiemu „Pomorze“ grozi rozbicie

PARYŻ, 31 XII. (PAT). Korespondent Agencji Havasa w Quimper donosi, że zagrożony rozbiciem w okolicach Penmar trzymasztowiec wywiesił flagę polską. Przypuszczalnie jest to statek „Pomorze“.

Statki ratownicze przybyły już przed 24 godzinami. Jednak

że wobec burzliwego stanu morza nie mogą się zbliżyć do zagrożonego okrętu.

Okręt ten jest zakotwiczony. Powoli jednak fale znoszą go ku skałom. Ostatniej nocy załoga statku zapaliła pochodnię, wzywając w ten sposób pomocy.

Książę Mikołaj chce stanąć na czele rządu Rumunii

BUKARESZT, 31, 12. W tutejszych kołach politycznych obiegają sensacyjne pogłoski o zmianach jakie mają nastąpić w radzie regencyjnej. Książę Mikołaj ma zamiar ustąpić z rady, aby w ten sposób umożliwić wejście do rady regencyjnej królowej wdowie Marii.

Sfery urzędowe pogłoski te demontują, mimo to wśród liberalów mówi się głośno o ustąpieniu ks. Mikołaja z rady, co jednak motywane jest nie chęcią zrobienia miejsca dla królowej Marii, lecz zamiarem księcia kandydowania na stanowisko premiera Rumunii.

Wszystkim naszym Czytelnikom i Przyjaciółom śle serdeczne życzenia z okazji

Nowego Roku

Wydawnictwo „GŁOSU PORANNEGO“

Wszystkim naszym klientom i odbiorcom życzymy pomyślnego Nowego Roku

Radio Audion

Łódź, Traugutta 1 (gmach Grand-Hotelu) Tel. 153-71.

Na 10-cio miesięczne splaty

a w wyjątkowych wypadkach dogodniejsze warunki

„PATEFON“

Łódź, Konstantynowska 32 (róg Gdańskiej) tel. 171-71.

UWAGA! Okazicielowi niniejszego ogłoszenia udzielamy 10 proc. rabatu.

Polecane z działu muzycznego:

Patefon walizkowy, 12 płyt „Actuelle“	198 zł.
Patefon m. „angielski“	od 200 „
Patefon szafkowy 2 spr.	od 250 „
Patefon ze stolikiem	2.30 „
Patefon salonowy	od 380 „
Aparat tubowy	240 „

Nasze aparaty szafkowe z fir. „B-ci Pathe“ w Paryżu grają bez zmiany igieł.

Pozatem polecamy:

Cytry	od 90 zł.	gitary	od 35 zł.
skrzypce	od 24 „	mandoliny	od 23 „
stoliki	od 25 „	szafki	od 100 „
harmonje	od 35 „	mandole	od 50 „

Na składzie posiadamy olbrzymi wybór płyt, igieł, struny części do instrumentu. Warsztaty na miejscu. Kupujemy i przyjmujemy wszelkie instrumenty do sprzedaży. Wkrótce będziemy posiadali rowery, motocykle i maszyny do szycia

Nowy Rok w tradycji polskiej

Zgubieni w wirze życia, wśród nieustannej pracy i zabiegów, pozostawiamy poza sobą niemal niepostrzeżenie dni, tygodnie i miesiące. Dopiero początek każdego roku uzmysławia nam niepowsztrzymane tempo mijającego bezpowrotnie czasu, znacząc życie niczym kilometr we ślupy przydrożne. Dzień noworoczny i poprzedzająca go noc Sylwestrowa stały się symbolem owej tajemniczości nieznanego przeznaczenia, czekających każdego w nowym roku.

Stąd pochodzi to poczesne stanowisko, jakie wśród dorocznych świąt zajmuje Nowy Rok i dlatego właśnie w tradycji polskiej dzień ten z tak wieloma związanym jest zwyczajami, z których jedne sięgają odległych czasów, inne znowu, mimo że w powszechny weszły użytek, pochodzą z niedalekiej stosunkowo przeszłości.

W dawnej Polsce lubiano długo bawić się, jeść suto i przepijać rzetelnie, to też radosny nastrój, wywołany świątami Bożego Narodzenia, utrzymywał się przez cały tydzień, zamykający się równocześnie z końcem roku — nocą Sylwestrową, Nowy Rok był więc niejako dalszym ciągiem zainaugurowanych w wigiliję Bożego Narodzenia uroczystości. Z tego więc względu pożegnanie starego i powitanie nowego roku obchodzono zawsze bardzo wesoło.

Rok stary, jakkolwiek był kończy się, ustępuje miejsca nowemu korowodowi dni, wśród których nadzieja każe spodziewać się więcej szczęścia i radości, niż w poprzednim, — trzeba więc cieszyć się, z radością witać nowy rok, zacząć go pod szczęśliwą gwiazdą, w kole najserdeczniejszych, przy suto zastawionym stole. Żegnano więc jednego dnia rok stary, a na stępno witało rok nowy. Rozpowszechniony dziś zwyczaj, łączący te dwie uroczystości w noc Sylwestrową, należy do nowszych czasów, dawniej po całodziennych zabawach, wieczór Sylwestrowy spędzano na poważnych rozpamiętywaniach i nabożnym dziękczynieniu.

Dzień Sylwestrowy, ostatni dzień roku, był w dawnej Polsce przede wszystkim dniem święta młodzieży. Starszym niejedną poważną nasuwała się refleksja, młodzi beztrudno na zabawie, swawoli i figlach spędzali ten dzień, mając przed sobą pełną możliwość przyszłość, a za sobą tak mało trosk.

Bawiono się więc w maskarady wszelakie, przebierając w cudziemi stroje, fantowano w najrozmaitszy sposób różne przedmioty, aby później otrzymać za nie „wykup“, urządzało rozmaite psoty, wreszcie wróżono.

Dzień noworoczny zaczynało od życzeń w kole domowników i wzajemnego obdarowywania się upominkami. Dawniej życze-

nia noworoczne nie były jeno zdawkową, jak dziś, grzecznością, lecz wyrażane w formie kwiecistej i dowcipnej — przy kielichu zazwyczaj — były realnym dowodem szczerej, serdecznej przyjaźni lub głębokiego afektu. Składali więc sobie życzenia pomyślności w nowym

roku nie tylko domownicy i przyjaciele, lecz również sąsiedzi bliżsi i dalsi. Odwiedzano się wzajem, z wylaną serdecznością składano życzenia i uczto- wano ochoczo. Nie zapomniano też o noworocznych podarunkach, na dworach królewskich i magnackich rozdawano nie-

raz obszerne nawet włości, wspa- niale wierzchowce, puhary i bo- gate złotem lite pasy, w dworach szlacheckich podarki były skromniejsze, lecz niemniej szczerą ręką rozdawane.

Po wsiach zaś chłopcy, po- przebierani jak w Boże Narodze nie przy chodzeniu z Herodem

lub szopką, wędrowali z rymo- waniami życzeniami, roznosząc wszędy wesołość, a zbierając su- te datki. W miastach zaś wędru- ją „po koledzie“ całe gromady żaków, recytujących dowcipne koledy noworoczne z życzenia- mi. I nie było niemal domu, gdzieby nie obdarowywano ko- ledników.

U ludu wiejskiego, jak zwykle wszelkie życzenia i pragnienia noworoczne obracały się dokoła pomyślnych zasiewów i obfi- tnych zbiorów. To też odwiedza- jący się gospodarze przynosili ze sobą w rękawicy owies, który sypali po szczypcie w każdym rogu stołu — na pomyślność i obfitość zniw. W Nowy Rok rów- nież opatrywano drzewa owo- cowe i opasywano je słomą, po- czem domownicy zносили jeden drugiego na plecach z sadu do chaty, by przy najbliższych zbio- rach w ten sposób pełnej wo- ramy znieść do chaty owoce. Za- mazywano też „lemieszka“ ok- na, by w nowym roku domy i stodoły „zamazane“ były, to znaczy zawałone chlebem i zbo- żem. W wielu też okolicach w noc Sylwestrową zostawiano stół nakryty, aby nowy rok za- stał widomy znak obfitości da- rów bożych w chacie, jakoteż dla zaświadczenia o gotowości przyjęcia każdego czasu gościa czy ubogiego.

Wypełniony serdecznością i radością dzień noworoczny sta- rano się spędzać zgodnie z od- wiecznym zwyczajem staropols- kiej gościnności, aby rok cały, pomyślnie zaczęty, upływał rów- nie pomyślnie, zgodnie i wesoło, a jeśli w zabawach i ucztowa- niu nie przestrzegano umiaru, to w tym jeno celu, aby za przy- kładem tego pierwszego dnia, ra- dość i dostatek panowały w do- mu przez cały rok.

W. K. - W.

Fabrykacja inżynierów w Rosji

Moskwa, w grudniu.

W „fabryce inżynierów“ pra- gnie przeistoczyć rząd sowiecki istniejące w Rosji wyższe szko- лы politechniczne. Pięcioletni plan industrializacji kraju wy- maga rzucenia na rynek pracy olbrzymich kadrowy wykwali- fikowanych sił technicznych, a tymczasem wszystkie techniczne zakłady naukowe tak są prze- pełnione, że przy obowiązują- cym dzisiaj systemie nauczania o dostarczeniu przemysłowi ro- syjskiemu potrzebnej ilości inży- nierów nie może być wogóle mowy.

By więc zapobiec brakowi in- żynierów postanowił rząd so- wiecki zaprowadzić we wszyst- kich szkołach technicznych tak zw. „nieprzerwany tydzień pra- cy“. Dzięki temu, jak stwierdza- ją moskiewskie „Izwestja“ — ilość słuchaczy będzie mogła być z łatwością podwojona, a rząd uniknie nieprzyjemnego wy- datku wielu milionów rubli, z jakim związanaby być musia- ła budowa nowych zakładów naukowych.

Dotychczas ilość dni naucza- nia w szkołach technicznych wy- nosiła około 200 rocznie, pod- czas gdy pozostałych dni 165 przypadają na wakacje i święta. Przytem nauka odbywała się w ten sposób, że wszyscy studenci jednego semestru jednocześnie słuchali wykładów i brali udział w ćwiczeniach praktycznych. Obecnie wszyscy studenci dane- go semestru podzieleni będą na kilka grup, przy czem każda gru- pa odpoczywać będzie co piąt- dzień. Z chwilą wprowadzenia systemu tego, można będzie na- tychmiast, — jak uważają

„Izwestja“ — podwoić w każ- dej szkole liczbę studentów, a dzięki temu podaż inżynierów na rynku pracy natychmiast wzrośnie, zapewniając przemy- słowi zaspokojenie całego zapo- trzebowania na kwalifikowane siły techniczne.

„Izwestja“ nie rozwdza się natomiast zbyt obszernie nad innym zagadnieniem, związanem z przejściem politechnik na „nie- przzerwany tydzień nauczania“, mianowicie nad problemem sił nauczycielskich. Jak wiadomo, Rosja sowiecka już dzisiaj cier- pi na dość dotkliwy brak nau- czycieli technicznych, a coź do- piero będzie, kiedy ilość studen- tów i wykładów wzrośnie dwu- krotnie. Jednym ze środków,

mających na celu przeciwdzia- łanie temu złu, ma być ograni- czenie liczby dni nauki dla po- szeregowanych studentów. We- dług prowizorycznych obliczeń, liczba dni takich wynosić będzie dla jednego studenta 165 roc- nie, t. j. mniej więcej o jedną szóstą mniej, niż dotychczas. Zwiększy się natomiast ilość dni praktyki, która w przyszłości wynosić ma 400 dla każdego studenta.

Przy stosowaniu powyższego systemu rząd sowiecki spodzie- wa się — zdaniem „Izwestji“ — podwoić w ciągu najbliższych czterech lat ilość inżynierów w Rosji i w ten sposób uczynić za- dość wymaganiom pięcioletnie- go planu industrializacji kraju.

Zdrowotność kobiet pracujących

Zdrowotność kobiet pracujących w Niemczech pogarsza się z roku na rok, pomimo usilnej akcji zopa- biegawczej. Sprawa ta była przed- miotem wyczerpujących obrad na tegorocznym zjeździe medycyny społecznej w Dreźnie.

Referat o zdrowotności kobiet pracujących wygłosił profesor Thie- le, który przytoczył, że w Berlinie według statystyki tamtejszej kasy chorych, chorobowość kobiet pra- cujących jest o 22 proc. większa, niż mężczyzn, przy czem wśród cho- rujących kobiet przewagę stano- wią mężatki.

Główną przyczyną tego stanu rzeczy jest przemęczenie organiz- mu pracą zawodową. Powoduje ono poważne zmniejszenie się lic- by urodzeń.

Wszelkie zarządzenia, zmierzają- ce do ochrony pracującej zowodo- wo kobiety ciężarnej, nie dają na- leżytych wyników, gdyż należy chronić nie tylko kobietę ciężarną, ale matkę wogóle, a w tym celu przy ustalaniu minimum wydajno- ści pracy zawodowej kobiet nale- żałoby brać pod uwagę wysiłek po- noszony przez nie w pracy domo- wej.

Praca zawodowa jest dla wielu kobiet zameżnych koniecznością wobec złych zarobków mężów, a i praca domowa nie może być zaniedbywana — i w tem tkwią sedno zagadnienia, które za wszelką ce- nę należy rozstrzygnąć, o ile stan zdrowotny kobiet pracujących nie ma ulegać stałemu pogorszeniu.

ARKANO
NOEGO

Już
wkrótce

Towarzystwo Akcyjne Sukiennej Manufaktury
Leonhardt, Woelker i Girbardt
 w Łodzi, ulica Leonhardta Nr. 1.

Fabryka sukna, pralnia, czesalnia wełny i czesankowa przedzalnia

Istnieje od roku 1878.

WYRÓB CZYSTO-WEŁNIANYCH TOWARÓW

Wielki medal złoty na Wystawie w Paryżu w 1900 roku

Wielki medal złoty na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu.

Racjonalna reklama świetlna

jest prawdziwą podporą każdego przedsiębiorstwa

Najbardziej efektowne instalacje reklamowe buduje

„**Elektropraca**”

(wł. Henryk Truskolaski) Łódź, Traugutta 4, tel. 169-08.

Firma wykonała dotychczas w Łodzi m. in. wielkie instalacje reklamowe kino-teatrów: „Palace”, „Luna”, „Grand” i „Capitol”, oraz firm „Essex Hudson”, „Pluton”, „Telefunken” i wiele innych.

Wielka oszczędność

bez pośrednictwa
 bez doliczania odsetek

dnia 7-go stycznia 1930 roku otwiera się
 jedyna w Łodzi Spółdzielnia

„**KONSUMENT**”

z odp. udz.

przy Stowarzysz. Kupców Defalistów
 ul. Piotrkowska 69 tel. 128-03

która wydawać będzie talony na kupno
 następujących towarów na raty

Futra	Kapelusze
Jedwabie	Obuwie, Parasole
Garderobę	Wyr. Skórzane
Materiały na	Ręczne Robótki
Damskie i Męskie	Perfumerja
Ubrania i Palta	Bizuterja
Bieliznę, Kołdry	Kryształy
Pościel, Firanki	Platery
Meble, Łózka	Dywany i Chodniki
Wózki dzieciinne	Patefony
Materace	Radio-Aparaty
Galanterję	i t. d. i t. d.

Biuro otwarte 9 — 1, 4 — 8 wiecz.

W centrum miasta do wynajęcia
 na biura lub składy

4-ro piętrowy gmach frontowy

z centralnem ogrzewaniem i z dźwigiem
 osobowo-towarowym.

Oferty sub „Poważny reflektant” do adm.
 pisma. 451

TEATR ŚWIETLNY

„**Przedwiośnie**”

ul. Żeromskiego Nr. 74/76.

Dziś premiera!

Dziś premiera!

Przebój światowej sławy!

Potężny dramat lotniczy z wojny światowej p. t.

NIEŚMIERTELNA MIŁOŚĆ

z niezrównaną **Coleen Moore**

Pierwszorządny zespół muzyczny

Ceny miejsc: I — 1 zł. II — 75 gr. III — 50 gr.

Początek seansów: dziś, w niedzielę, soboty i święta o godz.
 2, 4, 6, 8 i 10 — w dnie powszednie pierwszy seans o g. 4,
 ostatni seans o godz. 10-ej.

Dojazd tramwajami: 5, 6, 8, 9 i 16 do rogu ul. Kopernika i Żeromskiego

ZABAWKI DARMO

chyba nikt wymagać nie może,
 natomiast nabycie ich po cenie
 ściśle fabrycznej poleca

„**Pociecha Dziecięca**” Łódź, Zawadzka 6
 I. piętro, lewa oficyna.

Skład mój zaopatrzonej jest w najliczniejszy wybór przepięknych zabawek i gier
 towarzyskich (około 2000 wzorów). **Uwaga!** W komis na Karnawał dostarczamy
 parasolki, serpentyny, wachlarza, kotyljony, balony i inne szlagiery. 9540

Kino SPÓŁDZIELNI
 Sienkiewicza 40.

Dziś i dni następnych

**Dziewczęce
 lzy...**

Wielki dramat poruszający
 wszystkie sfery...

W rolach głównych:

Sandra Milowanow

Ołga Day

Andrzej Rolane i inni

Następny program:

„**Karuzela Grzechu**”

W rolach głównych: Mikołaj Ko-
 lln, Natalia Lisienko i inni.

W dni powszednie, z wyjątkiem
 sobót, początek seansów o godz.
 4-ej, zaś w soboty, niedziele
 i święta o g. 12-ej w poł. Ostatni
 seans o godz. 10. —

Na 1 seans ceny miejsc niższe.

Dr. med.

HELLER

Choroby skórne i weneryczne

UL. NAWROT 2

TELEFON 179-89

Przyjmuje do 10 r. i od 4—8 wiecz.
 w niedzielę od 11—2 po południu
 Dla pań spec. od godz. 4—5
 po poł. dla niesamożnych

CENY LECZNIC. 8424

Doktor

WOŁKOWYSKI

CEGIELNIANA 26, TEL. 128-87

Specjalista chorób skórnych
 i wenerycznych 8420

LECZENIE ŚWIATŁEM

(lampą kwarcową)

Badanie krwi i wydzielin.

Przyjmuje od 8—2 i od 5—9.

w niedzielę i święta od 9—1.

Dla pań od 5 do 6 po poł.

oddzielna poczekalnia.

Największa w Polsce i najnowocześnie wyposażona
Zawodowa Szkoła Kierowców Samochodowych

Fr. Gretkiewicza

w Łodzi, ul. Piotrkowska Nr. 111, tel. 175-35

Kurs dla nowowstępujących rozpoczyna się w
dniu 7 stycznia 1930 r.

Sala wykładowa zaopatrzona w liczne pomoce, samochody i modele
szkolne, jak również w ostatnie zdobycze techniki samochodowej.

UWAGA! Dla wszystkich chętnych
i interesujących się kudo-
wą i konstrukcją samochodów — Szkoła urzą-
dza bezpłatne pokazy, demonstrując całkowite
i szczegółowe przekroje samochodów, porusza-
nych siłą elektryczną.

Informacji udziela kancelaria Szkoły od godz.
9-ej rano do 8-ej wieczorem.

Warsztaty i garaże przy szkole

Orzeczenia techniczne i porady fachowe bezpłatnie

Meble na najdogodn. warunkach w wielkim wyborze po cenach konkurencyjnych. **POLECA Markowicz i Nasielski 6 Piotrkowska 6** Uwaga! Wielki wybór łóżek metalowych. Tel. 141-30

Po powrocie z Wiednia
otworzyłam przy ulicy

Narutowicza 24

tel. 139-04

Salon higieniczno-kosmetyczny

p. i. „Jaqueline”

R. Szwajcerowa

Wzory, Kanwy i Welny

do robót Smyrnieńskich w wielkim wyborze

M. Joskowiec, Łódź

Piotrkowska 9 tel. 177-63
Hurt. Detal.

*Nożki te proszą się
o buty*
Schweikerta

Tow. Akc. wyrobów wełnianych i gumowych

F. W. Schweikert w Łodzi, ul. Piotrkowska 147

Hurtownicy:

M. FANTULIS, Łódź, Ogrodowa 2.

B. BOY I SKA Łódź, Piotrkowska 154.

„GUMA”, Łódź, Piotrkowska 49

J. ROSENBLUM, Łódź, Piotrkowska 19.

CH. MĘDROWSKI, Łódź, Nowomiejska 32 i Zgierska 34.

ZNAWCY
KUPUJĄ **PIANINA**
FIRMY **SOMMERFELDA**

Największa i najznacniejsza fabryka pianin w kraju.
Roczna produkcja 1500 instrumentów.
Wielokrotnie premjowane i odznaczone.

Grane i polecane przez:

**Artura Rubinsteina, pianisty
i Egona Petri**

oraz przez konserwatorja i szkoły muzyczne.

Ceny dostępne.

Najdogodniejsze warunki spłaty.

Wyłączny przedstawiciel: **Karol Koischwitz,**
Skład fortepianów i pianin, Łódź, Piotrkowska 67

Telefon 154-78 i 224-72. Uprasza się o odwiedzenie składu.

PRZEDSZKOLE

„DOM DZIECIĘCY” syst. **MONTESSORI**
prof.

pod kierownictwem p. W. Kaplan
Wółczańska 23 (parter), tel. 214-27.
Zajęcia przed i po południu. Zapisy dzieci codziennie.

Sędzia Komisarz masy upadłości kupca łódzkiego
Israela-Chendela Werdygera vel Werdigera

podaje do wiadomości, że Wydział Handlowy Sądu Okręgowego w Łodzi
wyrokiem z dnia 21 grudnia 1929 r. postanowił ogłosić upadłość Izraelowi-
Chendelowi Werdygerowi vel Werdigerowi: chwilę otwarcia upadłości wy-
znaczyć tymczasowo na dzień 12 grudnia 1929 r., Komisarzem upadłości
mianować Sędziego Handlowego Stanisława Hamburga, a kuratorem — adw.
Adolfa Neumarka.

Jednocześnie Sędzia Komisarz wzywa wierzycieli upadłego, aby
w dniu 7 stycznia 1930 r.

o godz. 1/2 1 po poł. stawili się osobiście lub przez pełnomocników do kan-
celarii Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi przy ul. Zerom-
skiego 115, celem wysłuchania sprawozdania kuratora oraz wyznaczenia
kandydatów na syndyka tymczasowego.

Sędzia Komisarz
Stanisław Hamburg

KINO-TEATR

MIMOZA

UL. KILINSKIEGO Nr. 178.

Od niedzieli dnia 29 grudnia 1929 r. do nie-
dzieli, dnia 5 stycznia 1930 r. włącznie.

INTRYGANT

EMIL JANNINGS W roli
głównej

Następny program: **Przedziwne Kłamstwo Niny Pietrowny**
W roli głównej: **BRYGIDA HELM**

Klinika Położniczo-Chirurgiczna

„SANATO”

Ogrodowa 10, tel. 13-57.

Ordynatorzy:

Dr. med. Eigerowa Szarlota

Dr. med. Reitler Kurjańska

Dr. med. Michał Kantor

Dr. med. Juljusz Baum

Dr. med. Wolf Eychner

I i II klasa.

KURSY KOSMETYCZNE

D-ra **MARJI LEWINSONOWEJ** 7434

Ceglinańska 6, front I p.

Informacje i zapły codziennie od 10—3 wiecz.

Na dogodnych
warunkach
9147

Wielki wybór
152 ek metalo-
wych, wózków
dziecinnych kra-
jowych i zagra-
nicznych. Matera-
ce wyścielane,
druciane oraz ma-
terace sprężynowe
higieniczne „Pa-
tent” do meblo-
wych łóżek podług
miary.
Nabyć można w
Fabrycznym
składzie

„DOBROPOL”

Łódź

Piotrkowska 78

w podwórzu

tel. 153-61.

DR. MED.

RAPEPORT

UROLOG.

Choroby nerek,
pęcherza i dróg
moczowych.

Pr. Narutowicza

25 (Dzielnia)

telefon 144-10.

Przyjmuje

od 1—2 i 4—8 w.

2063

Przy Zakładzie
LECZNICZO-
WYCHOWAWCZYM

Dr. med. 9398

W. SPEKTOROWEJ

PIOTRKOWSKA 224

otwarta została w czwartki
od 4—6 pp.

**Poradnia
Pedologiczna**

dla dzieci od lat 4—16.

(Badanie inteligencji, porada
pedagogiczna i lekarska).

Dr. med. 8494—

ST. PRAPORT

Gdańska 77a, tel. 208-65.

GINEKOLOG—UROLOG

CHOROBY KOBIECE

i DRÓG MOCZOWYCH

Przyjmuje od 5—7 pp.

i w lecznicy „SANITAS”

Dr. med. **LAJCHTER**
STOMATOLOG

Chor. szcęk, dziąseł, podniebienia,
języka i t. p.

PRZEPROWADZIŁ SIĘ

na ZIELONA 9, I p., front,

tel. 149-56, od 11—5 po poł.

**ZAKOPANE
PENSJONAT**

Willa „JURAND”

ul. Chałubińskiego

pod zarządem

Heleny Hanemanówny

poleca się na sezon zimowy.

**DYREKCJA PAŃSTWOWEJ SZKOŁY
WŁÓKIENNICZEJ w ŁODZI**

wzywa pp. absolwentów tej szkoły, którzy
odbyli obowiązkową poszkolną praktykę
zawodową do złożenia Dyrekcji do dnia
15 stycznia 1930 r. sprawozdań z prakty-
ki, popartych świadectwami odnośnych
zakładów przemysłowych. 9377—3

KOMUNIKAT Polskiej Spółki Obuwia Baťa Sp. Akc.

Od chwili otwarcia filii naszej przy ulicy Piotrkowskiej 87, ludzie złej woli zaczęli rozsiewać najfantastyczniejsze plotki, jedynym celem których było szkoderstwo firmie naszej.

Plotki te szły w dwóch kierunkach: 1) że w składzie naszym zatrudnieni są sami czescy pracownicy i 2) że po niezwykle niskiej cenie reperujemy obuwie.

Co się tyczy punktu pierwszego, to jest on wyssany z palca, ponieważ dosłownie cały personel sklepu naszego rekrutuje się z obywateli polskich. Zarzut drugi nie zawiera również ani śliska prawdy, ponieważ warsztatów reperacyjnych nie prowadzimy, czego najlepszym dowodem jest fakt, że stanęliśmy w kontakcie bezpośrednim z majstrami szewskimi, do których kierujemy zgłaszających się z reperacjami klientów.

Polska Spółka Obuwia BATA filia Łódź, Piotrkowska 87.

Osirzezenie!!

Wzrastające z roku na rok powodzenie naszych gilez „WENECJA” będących niedoścignionym pierwowzorem gilez, spowodowało ukazanie się licznych naśladownictw, wyprowadzających w błąd kupującą publiczność przez ładując podobne opakowanie.

Celem odróżnienia gilez „WENECJA” do falsyfikatów, obecne gilez „WENECJA” są wyrabiane z oryginalnej i najlepszej bibulki „WENECJA”.

Ostrzegamy P. P. Palaczy i prosimy o baczne zwracanie uwagi przy kupnie na firmę „WENECJA” na etykietce i na znak wodny „WENECJA” na bibulce.

Fabryka gilez „WENECJA”.

Zycie piciowe!

Wobec braku gotówki — wielkiego zapasu książek, dajemy 10 cennych, pożytecznych książek tylko za 5 zł. 1) Dr. Jozan: „Życie płciowe kobiety”. Poładnik lekarski: 2) Dr. Werner: „Lekarz domowy—masaż”. Leczenie wszelkich chorób. 3) Dr. Misiewicz: „Samogwałt mężczyzn — kobiet. 4) Dr. Weininger: „Tajemnice kobiet i mężczyzn”. Dr. Korabiewicz: „Choroby weneryczne”. — Dodajemy 5 innych, pożytecznych książek, razem 10 książek tylko za 5 zł. — Wysyłamy za gotówkę lub zaliczką pocztową, na wydanki załączyć zł. 1.50 — (można znaczki pocztowe). Ogłoszenie załączyć. Warszawa, Redakcja „Swit” Nowowiejska 32—6. 8862—4

Do akt. Nr. 3301 | 1929 r. **Ogłoszenie.** Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, Jan Rzymowski, zam. w Łodzi, przy ul. Sienkiewicza 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 9 stycznia 1930 od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Al. Kościuszki 10 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy „Bracia Jochil i Józef Gutman” i składających się z czterech warsztatów tkackich oszacowanych na sumę zł. 800.— Łódź, d. 6.12.29 r. Komornik J. Rzymowski

SZKOŁA TAŃCÓW ZYGMUNTA HENRYKOWSKIEGO

CIEGIELNIANA 43. PRYW. 57, tel. 160-43.
Zapisy do kompletów dla początkujących zaawansowanych i pobierających lekcje pojedynczo.
Informacje udziela się przy ul. Cegielnianskiej 57, od 10-ej rano do 8-ej wiecz.
UWAGA: Od stycznia zupełnie nowe komplety.

Do akt. Nr. 2754 | 1929 r. **Ogłoszenie.** Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, Jan Rzymowski, zamieszkały w Łodzi przy ul. Sienkiewicza 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dn. 9 stycznia 1930 od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Gdańskiej 80 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Józefa Krakowskiego i składających się z 10 warsztatów tkackich angielskich 72 colaw, oszacowanych na sumę zł. 1300.— Łódź, dn. 11.12.29 Komornik J. Rzymowski

Dr. A. KRYNSKI
chor. skórne i weneryczne.
Gabinet Rentgenologiczny.
Sienkiewicza 34, tel. 146-10
Godz. przyjęć 5—7.

Thagee
Kamery niedoścignione w gatunku! Cennik bezpłatnie w składach aparatów lub z fabryki
Thagee
KAMERAWERK
STEENBERGEN & CO
DRESDEN-STRIESSEN 387

Do akt. Nr. 3323-1929 r. **Ogłoszenie.** Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, Leon Wąsowski, zam. w Łodzi, przy ul. Wólczańskiej 10, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dn. 7 stycznia 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi, przy ul. Cegielnianskiej 59 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do Jakuba Wolfa Bernheima i składających z motoru elektr. przyrządu do soków i maszyny do wyrobu wody sodowej ocenionych na sumę zł. 528 Łódź, 31.12. 1929 Komornik L. Wąsowski

Do akt. Nr. 3526/1929 r. **Ogłoszenie.** Komornik VI rewiru Sądu Grodzkiego w Łodzi, Leon Wąsowski, zamieszkały w Łodzi przy ul. Wólczańskiej Nr. 10, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 9 stycznia 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Wschodniej 69 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Bolesława Komara i składających się z sofów do rzeczy oszacowanej na sumę zł. 600.— Łódź, d. 31. XII.29 Komornik L. Wąsowski

Dyrekcja koncertów ALFRED STRAUCH
TEL. 213-84.

SALA FILHARMONJI
Czwartek, dnia 9 stycznia 1930 r. o godz. 8.30 wiecz
14-ty Koncert Mistrzowski
KWINTET
dętych instrumentów (BLASER-QUINTETT)
PAŃSTWOWEJ

Opery Drezdeńskiej

Nadworny wirtuoz FRITZ RUCKER (flet)
JOHN KONIG (obój)
KARL SCHUTTE (Klarnet)
PAUL PLOTNER (Waltornia)
WILH. KNOCHENHAUER (Fagot)
Przy fortepianie: TEOFIL DEMETRIESCU.
PROGRAM: MOZART: Kwintet Es-dur na obój, klarnet, waltornię, fagot i fortepian. HANDEL: Sonata A-moll na flet i fortepian. MAX LAURISCHKUS: Suita na instrumenty dęte. LUDWIK THUILLE: Sekret B-dur op. 6 na flet, obój, klarnet, waltornię, fagot i fortepian.
Bilety nabywać można w kasie Filharmonji codziennie od g. 10.30 rano do 2-ej po poł. oraz od godz. 4-ej do 7-ej wiecz.

LECZNICA

lekarzy specjalistów przy Górnym Rynku
Piotrkowska 294, tel. 122-89
(przy przystanku tramw. pabjanickich Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz. w niedziele i święta do 2-ej po poł. **Wszystkie specjalności i dentystryka.** Kąpiele świetlne, lampa kwarcowa, elektryzacja, Roentgen, wścieplenia, analizy (moczu, kału, krwi, płwocin, wydzielin itd.) **Operacje, opatrunki.**
Wizyty na miasto. Porada 4 zł. **Porada dentystryczna oraz weneologiczna dla chorób skórnych i wenerycznych 3 ZŁOTE.** 8496

Jakanie

oraz wszelkie inne zbroczenia mowy nadykalnie usuwa Zakt. Leczn. dla Jakalów

S. Żyłkiewicz
Warszawa, Chłodna 22.
Prospekty kancelarja wysyła bezpłatnie

Dr med. 2748— Z. DATYNER

urolog
Choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych
Piramowicza Nr. 2 Telef. 148-95
Godz. przyjęć od 9 10 i od 6 — 8

Do akt. Nr. 2242 | 29 r. **Obwieszczenie.** Komornik Sądu Grodzkiego XV rewiru w Łodzi Józef Tomaszewski, zam. w Łodzi przy ul. Zachodniej 36, obwieszcza, że w dniu 7 stycznia 1930 r. od godz. 10-ej z rana w Łodzi, przy ul. Piłko wskiej pod ... 101 odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytację ruchomości składających się z nożyca do krojenia należących do Bolesława Frejlicha oszacowanych na zł. 425.— Łódź, 14.XII.29 r. Komornik J. Tomaszewski

Do akt. Nr. 2262, 2668, 2669, 2670 i 2671 | 1929 r. **Ogłoszenie.** Komornik przy Sądzie Grodzkim w Łodzi, Jan Rzymowski, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Sienkiewicza 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dn. 8 stycznia 1930 r. od godz. 10 w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 89 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Huty Szklanej G. Mikulickiej składających się z pianina, mebli i maszyny do szycia oszacowanych na sumę zł. 1000.— plus 560 plus 570 plus 610 plus 600 plus 400 Łódź, d. 4.12.29 Komornik J. Rzymowski

Do akt. Nr. 3526/1929 r. **Ogłoszenie.** Komornik VI rewiru Sądu Grodzkiego w Łodzi, Leon Wąsowski, zamieszkały w Łodzi przy ul. Wólczańskiej Nr. 10, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 9 stycznia 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Wschodniej 69 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Bolesława Komara i składających się z sofów do rzeczy oszacowanej na sumę zł. 600.— Łódź, d. 31. XII.29 Komornik L. Wąsowski

Dr. med. J. Sadokierski
STOMATOLOG
chirurgja szczęk i jamy ustnej, regulacja zębów
Rentgenodjagnostyka
ul. Piotrkowska 160. — Tel. 127-23.
Ordynuje 3—7 8520

Dr. med. SILBERSTROM
ZIELONA 11
Tel. 113-42
Choroby skórne i weneryczne.
Usuwanie szpecących włosów elektrolizą. Leczenie Lampą Kwarcową.
Przyjmuje od 4 do 8 p. p.
Panie od 4—5, Niedziela od 9—1
Dla niezamożnych cenę leczenia.

SŁUŻĄCA
uczciwa, pracowita potrzebna. Zgłosić się Traugutta 5 m. 1.

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5.60, za odosłaniem — 40 groszy z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.50; zagranicą — zł. 10.—
Ogłoszenia za wiersz milimetrowy i-szpaltowy (strona 5 szpalt —): w tekście 50 gr., nadesłane po telexie 40 gr.; nekrologi do 150 wierszy 30 gr., wyżej — 40 gr. Zwyczajne (str. 10 szpalt) 12 gr., drobne 15 gr. za wyraz; najmniejsze ogłoszenie zł. 1.50 gr. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz; najmniejsze zł. 1.20 gr. Ogłoszenie zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia zamieszczane obciążone są o 50 proc. drożej, firm zagranicznych o 100 proc.

LUONA

Rok 1930 — to okres wielkich przebojów „Luny“

Dziś wspaniała noworoczna premjera

Czołowego arcydzieła słynnej ameryk. wytwórni
METRO-GOLDWYN-MAYER

Zmysłowa — przewrotna — kusicielka królowa
ekranów świata

GRETA GARBO oraz jej partnerzy **LEWIS STONE** i **NILS ASTHER**

w najnowszej, tryumfalnej kreacji — odwiecznym trójkącie małżeńskim p. t.

Dzika Orchidea

Wielki dramat pokusy, namiętności i zdrady, rzucony na tło najbardziej uroczego zakątka kuli ziemskiej. Odwieczna pieśń niezaspokojonych zmysłów, które pod podzwrotnikowym słońcem rozpetwały burze pożądań.

Wspaniała ilustracja muzyczna orkiestry symfonicznej pod dykcją A. CZUDNOWSKIEGO.

Początek seansów o g. 4-ej po poł., w sob., niedz. i święta o godz. 12 w poł.
Ceny miejsc na pierwszy seans od 1.— zł., w sob., niedz. i święta od g.
12-ej do 3-ej po poł., wszystkie miejsca po 50 gr. i 1.— zł.
Bilety ulgowe nieważne 1-go stycznia. 9543

Do akt.
Nr. 2727 | 1929 r.

Ogłoszenie.

Komornik przy Sądzie Grodzkim w Łodzi, Jan Rzymowski, zamieścił w Łodzi, przy ul. Sienkiewicza 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dn. 9 stycznia 1930 r. od godz. 10 w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 69 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznej nieruchomości, należących do firmy „B-cia Bosiewicz i N. Kagan“ składających się z 2500 metrów podszewki oszacowanych na sumę Zł. 2500.—

Łódź, d. 10.12.29

Komornik
J. Rzymowski

Do akt.
Nr. 2387 | 1929 r.

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, Jan Rzymowski, zamieścił w Łodzi przy ul. Sienkiewicza 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dn. 9 stycznia 1930 od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Al. Kościuszki 9 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznej nieruchomości, należących do firmy „Setalana“ i składających się z 1500 metrów towaru jedwabnego oszacowanych na sumę Zł. 3000.—

Łódź, dn. 12.12.29
Komornik
J. Rzymowski

NICEA
DR.

Zeligsonowa

LAUREATKA
PARYSKIEJ
AKADEMII
Rue Cronstadt 3
obok Negresco.

„CASINO”

Dziś wielka premjera sezonu 1930

Wcielanie najśodszej kobiecości

oraz jej dwaj partnerzy

Louis Wolheim
i **Walter Byron**

w filmie, który spowodował interwencję placówki dyplomatycznej jednego z państw ościennych w Warszawie p. t.

„Pod pręgierzem hańby”

(PRZEBUDZENIE)

Własność: D/H. Estefilm.

Wytwórni „United Artists”

Nad program: Moje auto - komedia

W rolach głównych: **Władysław Walter** i **Jeż Kobusz.**

Pocz. seansów w święta o g. 12-ej, w dnie powszednie o g. 4.30, 6, 8 i 10
Ceny miejsc na seanse od g. 12 do 3 po 1 zł.

Do akt.
Nr. 3548—1929 r.

Ogłoszenie.

Komornik VI rewiru Sądu Grodzkiego w Łodzi, Leon Wąsowski zamieścił w Łodzi, przy ul. Wólczańskiej 10, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 9 stycznia 1930 od godz. 10 rano w Łodzi, przy ul. Cegielińskiej 46 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznej nieruchomości, należących do Szlamy Nowaka i składających się z mebli oszacowanych na sumę Zł. 520.—

Łódź, 31.12. 29 r.

Komornik
L. Wąsowski

Do akt.
Nr. 2664-1929 r

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego VI rewiru w Łodzi, Leon Wąsowski, zamieścił w Łodzi, przy ul. Wólczańskiej 10, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dn. 7 stycznia 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi, przy ul. Południowej 31 odbędzie się sprzedaż przez licytację nieruchomości należących do Chemji Bergmana i składających się z mebli ocenionych na sumę Zł. 750

Łódź, 31.12. 1929

Komornik
L. Wąsowski

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO ELEKTRYCZNE Sp. Akc.

SKLEP

Ulica Piotrkowska 115. :: Telefon 134-42.

**Oddział sprzedaży detalicznej artykułów elektrotechnicznych
GRZEJNYCH.**

Posiadamy na składzie:

Imbryki do gotowania wody na herbatę. **Maszynki** do kawy i herbaty. **Garnczki** do gotowania — różnych wymiarów. **Wentylatory** sufitowe, biurkowe i ramowe. **Ozonatory. Inhalatory. Skrzynki** reklamowe świetlne.

Dla Pp. Stolarzy piły taśmowe (Bandsäge), piły tarczowe (Kreissäge) oraz wiertarki do drzewa.

Dla Pp. Ślusarzy wiertarki ręczne i na statywach różnej wielkości.

Dla Pp. Fryzjerów suszki do włosów oraz aparaty do masażu i maszynki do włosów.

Dla Pp. Radjoamatorów i Blacharzy kolby do lutowania.

Dla Pań żelazka do włosów oraz grzałki do nagrzewania żelazek do włosów

Piece różnego rodzaju oraz piecyki promieniujące. **Poduszki** elektryczne (Termofory). **Odkurzacze. Szczotki** do froterowania. **Kuchnie**, kuchenki i płytki, piecyki do pieczenia ciasta, smażenia mięsa i drobiu, oraz inne artykuły elektryczne w zakres grzejnictwa wchodzące.

Samoczynne aparaty do gotowania i pieczenia „Izotermy“.

Pralnie i magle elektryczne „Savage“.

Skład nasz jest obficie zaopatrzonej w duży wybór żyrandoli, ampli, lamp biurkowych i nocnych, oraz armatur do nowoczesnego oświetlania wystaw sklepowych, wewnątrz sklepów i biur, które sprzedajemy za gotówkę i na wygodne spłaty w ratach.

JAKO OKAZJĘ

polecamy tylko naszym odbiorcom reklamowe żelazka do prasowania w cenie

Zł. 30.-

płatnych w ciągu 15 miesięcy po 2 zł. miesięcznie.

Pp. Odbiorcy energii elektrycznej Ł. T. E. Sp. Akc., pragnący skorzystać z powyższego udogodnienia, zechcą się zgłosić do **SKLEPU ELEKTROWNI**, ul. Piotrkowska 115, gdzie po przedstawieniu jakiegokolwiek z opłaconych rachunków za dostarczoną energię elektryczną i załatwieniu formalności otrzymają nabyty przedmiot.

Egzystuje od 1900 roku

Zatrudnia około 3200 rob.

Kapitał zakładowy 4.000.000.— fr. belg. w zł.
Rezerwy przeszło 4.000.000.— „ „ „

Belgijska Spółka Akcyjna
Société Industrielle et Commerciale des Anciens Etablissements
EMILE HAEBLER

Zarząd w Brukseli. Centralne Biuro dla Polski: **Łódź, Pusta 9.**

TELEFONY: Biuro w Łodzi — 204-46, 204-47, 204-48, 161-01

Przedzalnia: — 198-87.

Adres telegraficzny: „**Haeblerem Łódź**“.

FABRYKI:

PRZĘDZALNIA BAWELNY I NICIARNIA w Łodzi:

Wyrób przedzy Nr. 4 do 44, pojedynczej, kilkoskrętowej i nici w paczkach, na cewkach krzyżowych i szpulkach, przedza z selfaktorów, wątek i osnowa na cewkach, szpulkach i w paczkach.

HUTA SZKŁA „KARA“ w Piotrkowie:

Wyrób szkła okiennego, balonów, butelek i cylindrów

HUTA SZKŁA „HORTENSJA“ w Piotrkowie:

Wyrób szkła detego, prasowanego, szlifowanego, dla oświetlenia, malowanego, aptekarskiego oraz kryształów.

Adres telegraficzny dla centrali sprzedaży w Piotrkowie: „**Haebler Piotrków**“

Telefony: 71, 72 i 81.

REKLAMA ŚWIETLNA

jest niewątpliwie najlepszym sposobem zwracania uwagi szerokich mas

Musi ona jednak być planowo i dobrze pomyślana

Czy istnieje człowiek, który nie wiedziałby, co to jest „Eli-da“? Czy można sobie wyobrazić, aby takie pojęcia, jak „Schlicht“ lub „Odol“, nie dotarły przez oczy do świadomości przeciętnego śmiertelnika? Wielkie światowe koncerty handlowo-przemysłowe świetnie wiedzą, co robią,

WYDAJĄC MILJONY

na konsekwentną, planową i pomysłową reklamę. Czy daje się pomyśleć zawrotne tempo rozwoju produkcji Forda bez owej obejmującej cały świat gigantycznej reklamy?

Ameryka i zachodnia Europa zrozumiały to już oddawna. Tam każdy przemysłowiec i kupiec uwzględnia od razu w kalkulacji koszt reklamy, absolutnie narówni z niezbędnymi świadczeniami i kosztami handlowymi. Mają rację ci, którzy twierdzą, że ogólny dobrobyt i optymizm gospodarzy wpływają na rozwój propagandy przedsiębiorstw. Ale równie niezbitym faktem jest, że racjonalna propaganda i reklama

ZNAKOMICIE WZMAGA OBROTY,

a więc rodzi i rozwija właśnie ów optymizm gospodarzy, który w niemałym stopniu przyczynia się do wzrostu dobrobytu.

My, niestety, krocymy pod tym względem wciąż jeszcze na szarym końcu cywilizowanych narodów. U nas większość kupców i przemysłowców uważa reklamę za luksus, nie przynoszący przedsiębiorstwu korzyści, narażający go jedynie na wydatki. Szczególnie naiwny jest pogląd naszych przedsiębiorców na efekt reklamy. Pojęcie konsekwentnej kampanii, powoli a systematycznie wciągającej klienta, jest naszym kupcowi obce. Jeśli już zdecyduje się poświęcić kilkadziesiąt złotych na jedno, względnie dwurazową reklamę, uważa, że zrobił wszystko, co do niego należy, i jest zdumiony, że po jednym np. ogłoszeniu klient nie wypełnia po brzegi jego sklepu, czy sklepu. Zapomina o tem, że

REKLAMA, JAK KROPLA WODY,

łłobi brzozy w kamiennym sercu kupującego tylko wtedy, gdy pada na nią stale, z nieubłagana systematycznością, przez dłuższy okres czasu. Dopiero wtedy efekt reklamy jest wielki i, jak

uczą tysiączne przykłady niezawodny.

Tak więc systematyczność jest podstawowym warunkiem skuteczności reklamy.

To jednak nie wystarcza. Efekt reklamy zależy jest również od jej formy zewnętrznej. Reklama musi rzucać się w oczy, musi pochłaniać wzrok, musi się wybić, ściągając w jakikolwiek sposób na siebie uwagę. A więc przedewszystkiem kupiec musi się zastanowić nad tem, co w jego reklamie ma

ZAJMOWAĆ DOMINUJĄCE MIEJSCE.

W każdym razie nazwisko sprzedającego, wbrew utartym u nas zwyczajom, jest czynnikiem podrzędnym. Wzrostek stanowią takie nazwiska i firmy, które stały się już z rozmaitych względów powszechnie znanymi pojęciami, jak np. Ford, Bata, Oetker. Najważniejszą częścią składową reklamy jest nazwa towaru. Klientowi musi się przede wszystkim rzucać w oczy słowo: Mydło, Buty, Śniegowce, Wino, Kapelusze etc. To mu przypomina jego codzienne potrzeby, natrętnie się narzucając. Jeśli chodzi o zalety sprzedawanego artykułu, to ich ważność i kolejność zależy w pierwszym rzędzie od gospodarczej sytuacji środowiska, dla którego towar jest przeznaczony. W krajach bogatych wysuwa się na pierwszy plan dobroć, w krajach biedniejszych — taniść. Jeśli chodzi o artykuły, przeznaczone dla kobiet,

SUGGEROWANIE MODY

jest czynnikiem bardzo ważnym, nieomal decydującym. Sfera urzędnicza, posiadająca niewielkie, ale systematyczne zarobki, lubi kupować na raty. Kupców usposabia korzystnie wszelka uzasadniona forma rabatu.

Trudno wliczać wszystkie pomysły i możliwości. Reklama jest w rękach kupca instrumentem bardzo pożytecznym, którym jednak trzeba umieć operować. Nie wystarcza być w zgodzie ze swoim sumieniem i we dług nakazów prądów współczesnych prosto reklamować się. Trzeba dokładnie rozważyć wszystkie zalety i wady poszczególnych rodzajów reklamy i wybrać te z nich, które dla danego przedsiębiorstwa są najpożyteczniejsze. Następnie należy w wybrany już rodzaj reklamy uporządkować jej części składowe, uwypuklając najważniejsze z nich.

TAK UGRUNTOWANA KAM- PANJA REKLAMOWA MUSI PRZYNIŚĆ I PRZYNIESIE ŚWIETNE REZULTATY.

Wróćmy jednak do poszczególnych rodzajów reklamy. Największy zasięg posiada oczywiście reklama gazetowa. Zwraca ona bowiem na firmę uwagę mieszkańców wszystkich krańców miasta, a nawet innych miast w kraju. Ale najelementarniejszym nakazem kupieckim jest przykucie uwagi przedewszystkiem tych klientów, którzy znajdują się w okolicy danego przedsiębiorstwa, mieszkają w danej dzielnicy, lub przypadkowo do niej zawędrowali. W tej dziedzinie nieocenione wprost usługi oddaje elektryczność. Należy pamiętać o tem, że REKLAMA ŚWIETLNA POSIADA WSZYSTKIE BEZ WYJĄTKU ZALETY.

Jest systematyczna, umożliwia jaskrawe uwypuklenie tego co najważniejsze, a przytem barwą i światłem bezapelacyjnie przykuwa wzrok, który jest bodaj jedynym łącznikiem między towarem i kupującym. Proszę sobie wyobrazić dwa okna wystawowe, z których jedno dyskretnym półcieniem smętnie spoziera na świat, a drugie skąpane w potokach jarzącego się światła, gra wszystkimi kolorami przedmiotów, które zawiera i które pragnie narzucić przechodniom!

Czy może istnieć wątpliwość, które z tych dwóch okien zdoła zwabić klienta?

Nie wystarcza jednak zdecydować się na zastosowanie świetlnej reklamy. Trzeba się dobrze zastanowić nad jej charakterem. Przecież już przed wojną wiele sklepów ozdabiała swe frontony olbrzymią lukową lampą, która oświetlała pokazny sztyl i trotuar przed sklepem. Na sztyldzie zaś widniało niko mu nie mówiące nazwisko właściciela. Ten rodzaj oświetlenia pogrążał oczywiście w ciemności okna wystawowe, ukrywając jakby przed okiem przechodnia ich zawartość. Była to więc reklama zupełnie niecelowa. Z czasem przeniesiono oświetlenie do wnętrza okien. Ale nadal operowano jedynie zwykłymi lampami o bardzo słabej mocy, które całą uwagę koncentrowały na sobie, odsuwając na 2-1 plan to, co miały właśnie ukazać w pełnym świetle i w całej okazałości. Dopiero po dłuższym czasie przyszyła kolej na stosowaną dzisiaj

REKLAMĘ ŚWIETLNA ZAMA- SKOWANA.

Polega ona na tem, że to, co ma być oświetlone, jest wprost skąpane w potokach jasności podczas gdy źródło światła pozostaje całkowicie niewidoczne. W ten sposób przedsiębiorstwa osiągną

EFEKTY NAPRAWDĘ IMPO- NUJĄCE.

Górna, dolna, lub boczna rampa, skonstruowana z reflektorów, odbijających jedynie światło niewidocznych żarówek, kieruje wzrok i uwagę we właściwym kierunku, dając 100-procentowy rezultat obserwacyjny.

Można przytoczyć nawet z życia naszego miasta szereg przekonujących przykładów.

Sklep elektrowni łódzkiej przy ul. Piotrkowskiej 115 jest właśnie oświetlony według zasad nowoczesnej europejskiej reklamy świetlnej. Każdy bezstronny widz przyznać musi, że okna wystawowe i wnętrza tego sklepu stanowią istne arcydzieło pod względem estetycznym, a EFEKT REKLAMOWY JEST JEDYNY W SWOIM RODZAJU

Przed niedawnym czasem otwarto w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej sklep firmy „Kodak“ (znane aparaty fotograficzne). Dwa reflektory, rzucające snopy promieni od strony okien do wnętrza sklepu, kapały cały lokal jakby w słonecznym świetle, tak że robił on

WRAŻENIE FRAGMENTU PLA- ŻY WŁOSKIEJ.

Trudno o lepszą reklamę dla aparatu fotograficznego. W ostatnich dniach czeska firma obuwiana „Bata“ zainstalowała filiję w Łodzi. I oto znowu reflektory, rzucające światło na prowizoryczny początkowo sztyl, sprawiły efekt fraudy. W Warszawie na ul. Nowy Świat w pobliżu kina „Colosseum“ B-cia Hirszfild otworzyli sklep urządzony według zasad nowoczesnej reklamy świetlnej. Efekt jest nadzwyczajny. Tłumy przechodniów zatrzymują się przed sklepem i obserwują

IMONUJĄCE WPROST WNĘTRZE.

Lecz dzięki tej reklamie świetlnej nie tylko zbierają się tłumy przed sklepem, lecz i we wnętrzu jego. Polecamy bardzo każdemu łodzianinowi by zwiędził będąc w Warszawie sklep B-cia Hirszfild, a przekona się jakleż cenna sprawa racjonalna reklama świetlna.

Ale reflektorowe instalacje są tylko jedną z licznych możliwości wyzyskiwania elektryczności dla celów reklamowych. Automatycznie przerywające się świetlne reklamy dają również doskonale rezultaty. Mają one właściwość sprawiania niespodzianki, potrafią zaskoczyć przechodnia i zwrócić na siebie uwagę. Napisy z zapalających się szybko kolejno po sobie żarówek —

TEN POWSZECHNIE JUŻ W EUROPIE PRZYJĘTY ŚRODEK REKLAMY —

u nas dopiero rozpoczyna swój zwycięski pochód. Reklama mydła do prania „Radion“ na placu Marsz. Piłsudskiego w Warszawie jest niezbitym dowodem, jak wielkie możliwości kryje w sobie ten rodzaj reklamy. Migające i wечно wirujące ramki w reklamach świetlnych szeregu kinoteatrów łódzkich wskazują, że i w naszym mieście ta pomysłowa forma reklamy zaczyna sobie zyskiwać prawo obywatelstwa. Tytuł firma „E. Wedel“ ze spadającą jak piorun strzałą z dachu aż do wejścia do sklepu (Warszawa, róg Marszałkowskiej i Chmielnej) musi zwrócić uwagę każdego przechodnia.

Wreszcie warto jeszcze wspomnieć o możliwości operowania mieniącymi się kolorami, co przy reklamie elektrycznej jest bardzo łatwe do osiągnięcia, dając estetyczne i celowe rezultaty. Rozżarzone rurki szklane, przez które przepływa prąd elektryczny, dają rzucające się w oczy, a przytem jednak dyskretne i wytworne światło,

MILE PIESZCZĄCE OKO PRZECHODNIA.

Dziedzina reklamy świetlnej z zastosowaniem elektryczności jest dotychczas w naszym mieście zupełnie niewyżytkowana, a możliwości jej są prosto nieograniczone. A przytem pamiętać należy, że ten rodzaj reklamy, w porównaniu z efektem, jest najtańszy z pośród istniejących. Nie ulega przeto wątpliwości, że reklama świetlna w ciągu najbliższych lat zawojuje nasz kraj wogóle, a nasze miasto w szczególności. W związku z tem nasi kupcy powinni zrozumieć, że

CI, KTÓRZY BĘDĄ PIERWSI ODNOSĄ Z NOWEJ DROGI REKLAMY NAJWIĘKSZE KO- RZYŚCI.

Niezwyczajna śmierć

Zadymka śnieżna rozszalała się na dobre. Mroźny wicher dał w oczy przechodniom tumanami ostrego, kłującego śniegu, przejmując do szpiku kości.

Pan Kleofas Aniolkiewicz był naprawdę najniebezpieczniejszym z ludzi. Djabli go skusili, by przyjąć to zaproszenie na święta. Wprawdzie Bielski był jego szkolnym kolegą i najserdeczniejszym przyjaciółcem i panu Kleofasowi uśmiechało się spędzenie wili i świąt w gronie miłych ludzi, na łonie rodziny, szczególnie że samotność i nudę w zapadłej dziurze pod Lidą, gdzie prowadził wyrąb lasów, mocno mu się już dały we znaki. Ale kto mógł przypuszczać, że tak fatalnie złożą się warunki. Śnieżnica utrudniała niesłychanie ruch pociągów. Bitych ośm godzin stali w szecerem polu. Zamiast o 6-ej rano pociąg stanął na stacji w Łodzi o 4-ej popołudniu, wyrzucając tłumy zlodowaciałych kukiel, z których jedna miała właśnie honor nosić nazwisko Aniolkiewiczów. Na stacji nie było ani dorożki, ani taksówki. O zdobyciu miejsca w tramwaju nie można było nawet marzyć. Więc też pan Kleofas musiał nolens volens, objuczony prezentami dla całej rodziny Bielskich, poczłapać na piechotę pod wiatr po osłizgłych chodnikach. Na domiar złego chwyciły bardzo przykre kurecze żołądka. Widocznie struł się tym nieszczęsnym bigosem, który mu dali na nędznej stacyjce po drodze.

Wreszcie, po długich i ciężkich cierpieniach, jak się to mówi przy zgola innych okazjach, pan Aniolkiewicz dotarł do wielkiej kamienicy, w której zamieszkiwali Bielscy. Tracąc resztki sił wgramolił się na czwarte piętro (windę, oczywiście, akurat nie funkcjonowała) lewej oficyny, by się dowiedzieć, że państwo Bielscy mieszkają w prawej oficynie. O mało się nie rozplakał.

— Za jakie grzechy? Za jakie grzechy? — szeptał, licząc w myśli wysokie stopnie schodów prawej oficyny.

Ale wszystko się na świece, jak wiadomo, kończy. Więc i pan Kleofas, wprawdzie nawpół żywy i absolutnie do życia zniechęcony, zadzwonił wreszcie do drzwi przyjacielskiego mieszkania.

Na twarzy pani Bielskiej, która mu otworzyła, malowały się rozmaite uczucia, ale trudno było naprawdę którekolwiek z nich nazwać radością.

— Ze też, pomimo tej pieskiej pogody, był pan łaskaw pamiętać o naszym zaproszeniu? — powitała go napoty ze zdumieniem, napoty jakby z wyrzutem.

W tej samej chwili wypadł do korytarza pan domu; wielce

zaaferowany, z jakimś tajemniczym przyrzędem w ręku. Wyściskał zdumionego Aniolkiewicza i zaczął gadać, jak katarzynka:

— Zaena dusza z ciebie, żeś przyjechał! A ja już myślałem, że cię tam jakaś nimfa w tych lasach usidliła! Dawaj pyska! To mi się podoba! Spędzimy święta, że proszę! Już mam na jutro bilety do kina na Al Jolsona! Będziesz płakał, jak hóbr, stary koniu! Czegoś tak ślipia wybaluszyl? Dziwi się, że widzisz mnie w fartuchu z takim węzłem w ręku? A ho, wyobraź sobie, mamy pecha, jak wszy-

Dziecko doskonale daje sobie radę.

mały Franio sprzątnął właśnie swój pokój, a teraz ja w kwadrans zrobię porządek z salonem!

— Jasiu! — przerwała pani Bielska potok wymowy swego tyrana. — Pan Kleofas pewnie zziębnięty i wyczerpany, a ty go trzymasz w przedpokoju i pleciesz trzy po trzy!

— Masz rację, Zosiu! Rzeczywiście osiódł ze mnie. Rozbieraj się i chodź do pokoju!

— A właśnie, do pokoju! — znówu przerwała pani Bielska. — Przecież w pokojach istna,

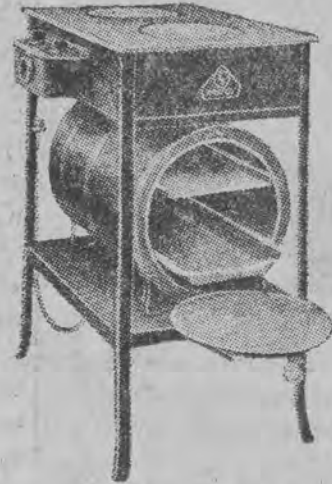
Zelektryfikowana kuchnia.

lemi kaflami, półki pełne błyszczących naczyń ze sznurami, w kacie żelazna skrzynia na czterech nogach, przymocowane jakiegoś przyrzędu, laboratorium niby sala operacyjna.

— To ja już później obejrzę mieszkanie — odezwał się nieśmiało słabnącym głosem pan Kleofas. — Tymczasem chciałbym się ogrzać, umyć i doprowadzić swoje grzeszne ciało do

sej djabli! Nasz garkotłuk przed godziną posprzeczal się z moją żoną i nawet nie zmywszy statków z obiadu poleciał na cztery wiatry! Zostaliśmy bez służącej na święta. Ale to bagatela, mój kochany, gdy się ma zelektryfikowane mieszkanie! To jest uważasz, odkurzacz elektryczny. W ciągu dziesięciu minut wessie ci ten smok cały kurz z pokoju. Meble, firanki, poduszki, dywany — — wszystko czyste, jak złoto. Sto złotych za pyłek kurzu. A przytem taka prosta historia, że dziecko doskonale daje sobie radę. Pstryk w kontakt i szur, szur, szur — gotowe! Mój

Aniolkiewicz! To jest kuchnia elektryczna! — kontakty, guziczki, sznury zastępują rąbanie drzewa, dźwiganie węgla, pod-

Nowoczesna kuchnia z piecykiem do pieczenia jest nieoceniona w dzisiejszych małych mieszkaniach. Dzięki swej taniości i wielkim zaletom znalazła ogromne zastosowanie zagranicą.

palke i inne nieszcześcia, przesładujące biedną gospodynią. Przekręcę kontakt i już w kociołku zaczyna się gotować woda np. do mycia statków. Wstawiam wszystko, co ma być oczyszczone i puszczam prąd wody ciepłej. Po chwili wyjmuję już zmyte sztuki i wstawiam do postumentu, gdzie się raz dwa suszą. Za chwilę będziesz miał szklankę gorącej herbaty. A tym czasem siadaj sobie tutaj przy piecyku i grzej się, ile dusza zapragnie!

Pan Jan włączył prąd do elektrycznego piecyka i po chwili

Stołowy piecyk elektryczny jest w mroźne dni niezbędnym sprzętem domowym.

blógie ciepło zaczęło się sączyć, ogarniając szybko cały pokój. Zziębnięty gość zdażył już zdjąć wierzchnie okrycie, rozprostował skostniałe członki i poprosił o trochę wody do mycia. Gospodarz zaprowadził go do po-

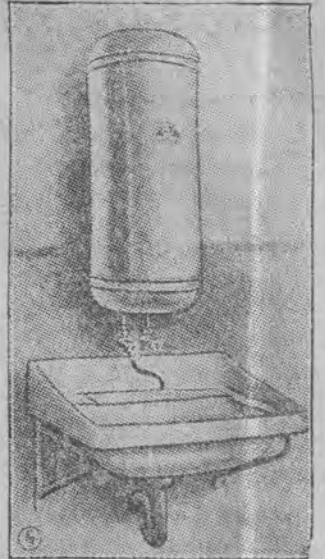

Bez brudu i ciadu szybko masz przygotowaną gorącą kąpiel dzięki elektrycznemu piecykowi.

koju kąpielowego, nacisnął jakiś guziczek i odkręcił kranik, z którego popłynął strumień ciepłej wody.

— Pewnie macie w tym domu centralę do grzania wody? — zapytał nieśmiało gość.

— Ach, ty, przedpotopowa mumjo! — huknął rubasznie pan Jan. — Pocóż nam jakieś tam centrale? Poprośtu mamy

Ciepłą wodę o każdej porze dnia i nocy przy minimalnych kosztach ma posiadacz zelektryfikowanej umywalki.

zelektryfikowaną umywalkę. Gorąca woda o każdej porze dnia i nocy. Kąpiel na każde zawołanie. No, jazda, myj się! Wracam za pięć minut, dać ci herbatę.

Elektryczny przybór do herbaty.

Pan Kleofas czuł się, jak w czarowanym zamku z bajki. Rzekł oczywiście po 10 minutach wrócił gospodarz, niosąc dymiący elektryczny samowar.

— Gabinet już sprzątnięty! Chodź, połóżysz się na kanapie i wypoczniysz.

Przez ten czas mieszkanie zmieniło się nie do poznania. Gospodyni z synem i z córeczką zdażyli zaprowadzić porządek w dwóch pokojach. Odkurzacz

Odkurzacz elektryczny.

sprawił, że wszędzie panowała czystość wzorowa. W gabinecie gość wyciągnął się na kanapie, a gospodarz postawił obok niego na stolczku szklankę herbaty i nikłowy czajniczek.

p. Aniołkiewicza

— A może wolisz kawę? Czekał chwilę.

Po chwili w gabinecie rozszła się silna woń kawy.

Elektryczna maszynka do naparzenia kawy daje nam napój niezwykle aromatyczny i mocny.

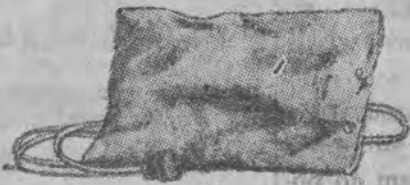
— Pójdę teraz pomóc żonie przy sporządzaniu wieszki wigilijnej. Gdybyś chciał jeszcze herbaty, to wystarczy wsadzić ten kontakt w ścianę. Zanim się obejrzyś, będziesz miał wrzątek.

W tej samej chwili pan Kleofas skrzywił się boleśnie.

— Zdaje się, że mnie po dro-

dze trochę struli bigosem. Mam jakby kurecze żołądka.

— No, tylko bez kawałów. Za dwie godziny kolacja, a ten tutaj zaczyna z jakimś kurezami. Całe szczęście, że mam elektryczną poduszkę. Kompres na brzuch rozpedzi te kureze, że śladu po nich nie zostanie.

Poduszka elektryczna do gorących kompresów oddaje znakomite usługi przy wszelkich cierpieniach.

Wybiegł i natychmiast powrócił z poduszką, którą włożył do ściennego kontaktu.

— Możesz sobie regulować, jak chcesz, dopływ ciepła. Jak mnie będziesz potrzebował, to zadzwoń. W kuchni wyskoczy numer tego pokoju i będę ci służył.

Pan Kleofas coraz szerzej otwierał oczy. Jednak znużenie wzięło górę nad niesłychanym zdumieniem gościa z prowincji. Pod wpływem czarodziejskiej poduszki kurecze zmniejszyły się, aż wreszcie znikły bezpowrotnie. Wypił dwie szklanki gorącej herbaty, wypalił papie-

rosa, wtulił się w kanapę i zasnął. Byłby tak zapewne spał do rana, gdyby nie ów kompres, który się rozgrzał, zaczął dopiekać i w pewnej chwili przerwał zasłużony sen pana Kleofasa. Zmniejszył dopływ ciepła i spojrział na zegarek. Była już za dwa dzieścia siódma. Poleżał jeszcze kilka minut, poczem nieśmiało dotknął dzwonka elektrycznego. Natychmiast pojawił się pan Bielski.

— No, jak tam, mój podróżniku?

— Wszystko w idealnym porządku. Przed dwoma godzinami chciałem pisać testament. A

pozwoła zelektryfikować mieszkanie. Wiesz, jak każda gospodyni, jest konserwatywna. Upięrała się, że to wszystko dobre jest na pokaz, a w praktyce diabła warte. Uśmiechała się z politowaniem, gdy zaprowadzono instalację. A dzisiaj! Poprostu nie wyobraża sobie życia bez tych przyrządów. Chodź ze mną do kuchni. Zobaczysz, że w tych warunkach lord może gotować obiad, czy kolację!

Rzeczywiście w kuchni panowała atmosfera poprostu wytworna. Pani Bielska robiła raczej wrażenie uczonej chemiczki w laboratorium, niż gospodyni.

Maszynka do krajanła chleba i maszynka do mielenia mięsa i

Elektryczna maszynka do krajanła chleba.

jarzyn, młynek do kawy, durszlak — wszystko z napędem elektrycznym — czyniło ze żmudnej

Maszynka do mielenia mięsa i jarzyn, szeroko stosowana wśród dobrych gospodyń.

i brudnej roboty kuchennej najprzyjemniejszą pracę. A przytem oczywiście ani śladu czadu.

Młynek do kawy.

kopciu, miału węglowego, popiołu etc. Ponieważ jednocześnie gotowała się kolacja na kuchni

Niezbędny w każdym domu durszlak elektryczny.

piekło się ciasto w piecyku, a w kociołku elektrycznym grzała się większa ilość wody — więc było dość gorąco. Ale pan Jan

Ogrzewacz potraw i grzejnik talerzy i półmisek, wprowadza wielkie oszczędności, dzięki zapobieganiu pękaniu zimnych talerzy przy zetknięciu z gorącą potrawą.

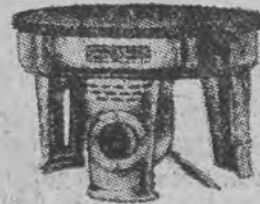
odkrył dwa kontakty i już wentylator ścienny i wiatraczek po-

Wiatraczek pokojowy odświeża powietrze i usuwa zamglenie szyb wystawowych w dni zimowe.

kojowy rozpoczęły swą pracę, znakomicie oczyszczając powietrze i ochładzając je zlekka.

Punktualnie o godzinie 8-ej wszyscy zasiedli do wieszki wigilijnej. Gość był zachwycony smakiem wszystkich potraw, a niezrównane nalewki pana Bielskiego sprawiły, że rozmarzył się i rozczulił.

Maszynka do gotowania.

— To są czary! W trzy godziny bez służącej sprzątnąć całe mieszkanie i ugotować wystawną kolację, przyjmując jednocześnie i lecząc zziębniętego

Elektryczna fajerka do gotowania w zwykłych naczyniach, znajduje szerokie zastosowanie w nowoczesnych gospodarstwach.

przybysza! Ja tego nigdy w życiu nie zapomnę! Aniołami jesteście, jakim Aniołkiewicz! A

Maszynka do kawy.

Imbryk do gotowania wody.

Garneczek do gotowania wody, dostarcza na każde zawołanie szybko i tanio wrzącą wodę.

przytem z diabłem chyba spółkę macie.

— Nie z diabłem, mój Kleo-

fasio, a z postępem. Nawet sam diabeł nie dokazałby tego, gdyby nie miał na swe usługi prądu elektrycznego i tych aparatów

Po kolacji gospodarz zaprowadził pana Aniołkiewicza do gościnnego pokoju.

— Rozbieraj się i do łóżka! Wyśpisz się, a rano prosto do kąpielowego. Włączysz piecyk elektryczny i po chwili będziesz miał ciepłą kąpiel! Nie jest tu zbyt gorąco, bo, jak wiadomo, w wysokiej temperaturze po dobrej kolacji człowiek źle śpi i ma przykre sny. Ale położyłem ci koło nóg elektryczną butlę, którą już uprzednio rozgrzałem pościel.

Gość był zelektryzowany.

— Wylómacz mi, mój kochany, jak ty sobie na to wszystko możesz pozwolić. Przecież używanie tych aparatów kosztować musi majątek!

— Tak sądzą wszyscy laicy! A tymczasem zupełnie dokładne badania dowiodły, że prąd jest o wiele tańszy, niż węgiel, drzewo, a specjalnie gaz. A przytem zapominasz o niesłychanym zniszczeniu, jakie czyni w mieszkaniu dawny, prymitywny sposób opalania i gotowania! Po roku węgla firanki są do wyrzucenia, sufity wyglądają, jak w kuźni, tapety stają się makulaturą, lakier i politura na meblach wzdymają się i pękają, czarne dziury od węgla, wylatujących z pieców i popielników, rujnują zupełnie posadzkę, garneczki są przepalone i mają odprysniętą emalję — słowem gospodarstwo traci conajmniej połowę wartości! A tymczasem przy elektryfikacji mieszkania wszystko, jak widzisz, jest zawsze nowiutkie, czyściutkie, a przytem prowadzenie całego gospodarstwa staje się przyjemną rozrywką!

Pan Kleofas długo nie mógł zasnąć tej nocy. Gdy wreszcie przemożny sen skleił mu powieki, otoczyły go wizje niezwykłe. Przed oczyma poczęły się Aniołkiewicza przez całą noc tańczyły elektryczne imbryki, odkurzacze, bojłery, lodownice, pralnie, piecyki, kuchnie, maszynki i inne czarodziejskie zjawiska. Co chwile wyciągał rękę, by schwytać jeden z tych cudów i budził się przeważnie na podłodze. Wstał rano z podkrążonymi oczami. Zgodnie z zapowiedzą gospodarza kąpiel w zelektryfikowanej łaźnicy była dziełem kilku minut. Gdy wrócił po kąpiel do gabinetu kawa w maszynce już przyjemnie dudniła na nocnym stoliku. Zjadł śniadanie bez apetytu. Myśli o zdobyciu takich cudów nie dawały mu spokoju. Cały dzień chodził, jak struty. Nie chciał pójść do teatru. Przed wieczorem przeprosił Bielskich, że mu się kogoś odwiedzić, postawił wy-

(Dokończenie na str. nast.)

Pani Bielska robiła raczej wrażenie uczonej chemiczki.

teraz czuję się, jak nowonarodzone dziecko. Cuda sprawiasz, mój przyjacielu!

— To nie ja, mój kochany, to

mnie to zdrowia kosztowało, za elektryczność, wyłącznie elektryczność. Żebyś wiedział, ile nim wylómaczyłem żonę, by

NIEZWYKŁA ŚMIERĆ P. ANIOŁKIEWICZA

(Dokończenie)

sozo koinierz od palta, nasunął kapelusz na czoło i wyszedł na miasto.

Okolo godz. 9-ej wieczorem

Podręczne żelazko domowe do prasowania, zwalnia gospodynię od wielu kłopotów.

posterunkowy policji, który pełni służbę na ul. Piotrkowskiej

Ciężkie krawieckie żelazko do prasowania, daje wielką oszczędność i wygodę w zakładach krawieckich.

zauważył przed domem nr. 115 resorke, naladowaną dziwnymi przedmiotami i przyrządami. Po chwili z bramy wyszedł jakiś jegomość przyzwoicie ubrany, dźwigając z trudem kuchenkę elektryczną. Policjant zatrzymał nieznanego i poddał go krótkiej indagacji.

Szanowny obywatel — a był to pan Aniołkiewicz we własnej osobie — zaczął coś mamrotać pod nosem, a po chwili rozplakał się, jak dzlecko, przyznając, że wiał się do sklepu Elektrycznej Łódzkiej, aby zdobyć cudowne aparaty, które zobaczył po raz pierwszy wczoraj u swego przyjaciela i których posiadanie od tej chwili stało się dlań wprost koszmarnym pragnieniem.

Nazajutrz rano Bielski wskazał widzenie ze swoim przyjacielem.

— Kleofasie Aniołkiewiczu! — przemówił doń, selągając suro-

Maszynka elektryczna do krajania wędlin, niezwykle szybka i higieniczna, zastąpi w każdej wędliniarni dwie sklepowe.

wo brwi. — Jestem człowiekiem wyrozumiałym. Ludzie są grzeszni i trzeba im wybaczać. Ale

Elektryczna suszarka do włosów niezastąpiony przyrząd w mieszkanich prywatnych i zakładach fryzjerskich.

głupota jest najstraszniejszą przwarą, którą tępić trzeba bez litości. Pocios ty to, urzędniku VI kaegorji z widokiem na remu-kategorji z widokiem na remu-wszystkie aparaty otrzyrnać można na bardzo wygodne splaty. Budżet miesięczny prawie nie odczuwa tego wydatku. Zanim się człowiek obejrzy już ta cudowna instalacja jest jego niepodzielną własnością. Człowieku, coś ty narobił?! Jak ci nie wstyd głupoty bezgranicznej?

— Te... aparaty... można... otrzyrnać... na dogodnych warunkach... na splatę? — wyjąkał gasnącym głosem nieszczęśliwy przybysz z pod Lidy. — O, ja nieszczęśliwy!... O, ja idjota!... Biednaż moja dola!... Słabo mi, słabo!... Wody!... Umieram!

Zerwał się, wyprostował i runął martwy na kamienną podszkawkę aresztu. Pękło mu serce. Tak umarł w kwiecie wieku

Kleofas Aniołkiewicz, urzędnik VI kategorii, człowiek z gruntu poczciwy i nieskazitelny.

Kolba do lutowania.

Oszczędny gospodarz używa tylko elektryczności.

Grunt to komfort

i oszczędna gospodarka

osiągniesz to
dzięki

zelektryfikowaniu mieszkania!!!

Polskie Towarzystwo Asfaltowe

Spółka Akcyjna

WARSZAWA, Wilcza 23, tel. 438-47.

Adres telegraficzny „Polas” Warszawa

Budowa nawierzchni z asfaltów twardo-lanych, walcowanych, prasowanych. Fabrykacja zimnej emulsji bitumicznej „Polas” oraz dostawy do fabryk mastixu asfaltowego dla asfaltów lanych i twardo-lanych w ładunkach wagonowych

Deleguje inżynierów fachowców na każde ządanie. Instytucjom komunalnym (magistratom) udziela kredytów na budowę nawierzchni asfaltowych.

Ludzie w lodowni świata

Próby skolonizowania dzikiej wyspy Wrangla

Na północ od półwyspu Czukotskiego leży wielka wyspa Wrangla, do której do niedawna jeszcze

miała pretensje Ameryka. Rząd sowiecki oświadczył jednak, iż wszystkie wyspy, leżące na północ od kontynentu syberyjskiego między południkami, ograniczającymi z zachodu i wschodu Rosję, uważane być muszą, jako terytorja sowiecka, i niezwłocznie po wydaniu odnośnego dekretu wysłał na wyspę Wrangla specjalną komisję, której poruczono misję skolonizowania olbrzymiej tej wyspy. Przez trzy z górą lata członkowie ekspedycji pozostawali na wyspie Wrangla

i dopiero w roku bieżącym powrócili do Rosji centralnej. Dnia 28 sierpnia r. b. do brzegów wyspy przybił łamacz lodów „Lidtkę”, który przywiózł kolonistom zapasy materiałów budowlanych, rozmaite urządzenia techniczne i kompletne urządzenie radiostacji nadawczo-odbiorczej. Okretem tym przybyło na wyspę również

kilku niezonych i fachowców rosyjskich, którzy przydzieleni zostali do komisji kolonizacyjnej w miejscach opuszczających wyspę rosyjskich członków ekspedycji, którzy wraz z kilkoma eskimosami przez trzy lata organizowali nowe życie na wyspie Wrangla. Przywódca pierwszej ekspedycji Uszakow, który na okręcie „Lidtkę” wraz z swymi towarzyszami przed niedawnym czasem powrócił do Rosji, wygłosił w tych dniach w Moskwie ciekawy odczyt o swym trzyletnim pobycie na polarnej wyspie. Mimo, iż wszystkie dotychczasowe

próby ekspedycji amerykańskich w kierunku skolonizowania wyspy Wrangla skończyły się zupełnym niepowodzeniem, rosjanie z wielką energją wzięli się do kolonizacji wyspy, nawiązując przytem ścisły kontakt z eskimosami. Dzięki temu w ciągu trzech lat udało im się osiągnąć cały szereg znacznych sukcesów. Warunki życia na wyspie Wrangla nie są tak straszne, jak w Europie się sądzi. Przeciętą

temperatura w ziemi wynosi około 35 st. C. poniżej zera, najniższa temperatura dochodzi niekiedy do 60 st. Ponieważ ekspedycja zaopatrzona była w ciepłą odzież i futra, można było największe nawet mrozy znosić stosunkowo bez wielkich trudności.

Pewne trudności nastęrczała natomiast sprawa paliwa.

Ponieważ na wyspie lasów nie ma, trzeba było korzystać wyłącznie z dowożonego węgla oraz z drzewa, które wyrzucały od czasu do czasu na brzeg fale morskie. Na wyspie jest dużo białych niedźwiedzi i lisów ponadto żyje tu specjalny gatunek myszy polarnych t. zw. lemingów.

Polowanie jest bardzo łatwe, gdyż zwierzęta, a zwłaszcza ptaki, nie okazują zbyt wielkiego lęku przed człowiekiem.

Zdaniem Uszakowa na wyspie Wrangla mogłoby się znakomicie utrzymać co najmniej 300 kolonistów, narazie jednak osadzono tam zaledwie 50 rodzin.

Dla eskimosów trzeba budować drewniane domki, gdyż tylko w ten sposób można ich powstrzymać od wiecznego prze-

noszenia się z miejsca na miejsce. Łamacz lodów „Lidtkę” przywiózł ostatnio na wyspę apro wizację na 5 lat, dwie łodzie motorowe, materiały budowlane i t. d. Uszakow zajmował się na wyspie nie tylko kolonizacją i polowaniem, lecz i pracą naukową. Napisał słownik dla eskimosów, uzupełnił mapę Berry'ego, pochodzącą z roku 1881, a znaną na wyspie w flaszcze i t. p.

Czy Leon Daudet

powróci do Francji

Paryż od kilku dni żyje nową sensacją — powiedzmy — przysmakiem nowej sensacji. Oto jest możliwy powrót do nadsekwajskiej stolicy słynnego ze swych monarchistycznych wystąpień, publicysty francuskiego, redaktora „Action Française” Leona Daudeta.

W tych dniach liczne grono polityków francuskich i literatów zwróciło się do prezydenta Tardieu z gorącą prośbą o udzielenie amnestji dla impulsywnego rejalisty i najbliższe posiedzenie parlamentu ma tę sprawę rozstrzygnąć. Niewątpliwie będzie bardzo burzliwe...

Jak wiadomo Leon Daudet za burdy i ekscesy, wywoływane publicznie, a mające na celu zaprowadzenie we Francji ustroju monarchistycznego, został skazany na rok więzienia, ale przyjaciele podstępnie go uwolnili i przy ich pomocy udało mu się zbiec do Belgji, gdzie do dnia dzisiejszego to zn. przeszło dwa lata przebywa w Brukseli, korzystając z prawa azylu.

Prasa belgijska wyraża się o nim jako o człowieku zachwycająco miłym i dowcipnym.

„Ten zaciekły polemistą — pisze jedno z pism belgijskich — ani razu nie dostarczył nam przyczyny do niepokoju. Od pierwszej chwili, kiedy zjawił się u nas poddał się spokojnie wszystkim przepisom regulaminu. Jak każdy obywatel wiec musiał przed upływem 15 dni przedstawić kartę pobytu z fotografią — uczynił to lojalnie w ciągu pierwszego tygodnia. Zachowuje się tak dyplomatycznie, że ani policja ani władze komunalne nie mogą się na niego absolutnie uskarżać. Wywiadów prasowych udziela bardzo niechętnie. Ostatnio wyjaśnił tylko, że gdyby miał wrócić do Paryża — żąda, aby uprzednio zawiadomić żonę i syna. Ponadto trzeba mu zapewnić przewiezienie 5,000 książek, które mu zaoferowano w Belgji.

Opuściłby Brukselę podobno bez zbyteknego żalu, gdyż królestwo belgijskie jest za... spokojne dla jego temperamentu i męczy go życie, zupełnie oderwane od polityki“.

Pozwolenie na powrót p. Daudeta i prezent w postaci amnestji jest jeszcze jednym dowodem tolerancji politycznej i ducha wolności, jaki ożywia szlachetny naród francuski.

PARYŻ, 30 XII. (PAT). W dniu jutrzejszym przedstawione będą do podpisu prezydentowi republiki dekrety amnestyjne, obejmujące m. in. znanego pisarza i działacza politycznego Leona Daudeta.

„Płodność“
tonajmilsza powieść E. ZOLI

„Płodność“
to szczyt realizmu francuskiego

„Płodność“
rozstrzyga o losach narodów cywilizowanych

„Płodność“
to najodważniejszy film sezonu

„Płodność“
to droga wybawienia dla wymierających narodów

„Płodność“
to nie tylko arcydz. literatury, ale przebojowy film

„Płodność“
otwiera nową erę w kinematografji

„Płodność“
to najrealniejszy film, przerobiony z najmilszej powieści

???

**PŁODNOŚĆ
BEZPŁODNOŚĆ**

wkrótce w Grand-Kinie

BERNARD KELLERMAN

ZEBRAK

Indje -- najbiedniejszy kraj na świecie

Mamy okazję czytelnikom naszym podać w tłumaczeniu urywek najnowszej, niezwykle ciekawej powieści słynnego powieściopisarza niemieckiego p. t. „Droga bogów”, która dopiero co ukazała się na półkach księgarskich berlińskiego wydawnictwa Fischera.

Redakcja.

O prawdziwych, głębokich Indjach do dziś mamy niewiele konkretnych wiadomości, a mówiąc szczerzej, nie wiemy o tym kraju nic. Wiadomości nasze ograniczają się tylko do opowiadań poszczególnych podróżników - włóczęgów, którzy są może jedynym węzłem, łączącym Indje z szerokim światem. Z drugiej strony, naród hinduski również nie ma żadnych okazji nawiązania kontaktu z Europą, bo wiam prasa jego jest nad wyraz uboga i to, co rozumie się pod nazwą — prowincjonalna. Donosi skwapliwie o wszelkich wypadkach lokalnych i obfituje... w wiadomości sportowe. Ogólnych zagadnień nie porusza

wcale, lub w sposób bardzo delikatny — oświetla co najwyżej rewelacyjne wydarzenia, które wstrząsają naszym kontynentem. Najrozmaitsze wpływy polityczne, krępujące opinie publiczną oraz działalność prasy, czynią ją tak anemiczną, że niesposób wprost wyrobić sobie jakie takie pojęcie o tem, co wokół się dzieje. Codziennie czyta się o procesach naczelnych redaktorów, w konsekwencji których całe masy „przestępców politycznych” przesiedają w więzieniu. Nie trzeba wcale głośnić buntu, aby się dostać między więzienne mury — najzupełniej wystarczy stać się trochę antypatycznym dla władz. Temu tylko zawdzięcza skazanie w roku 1918 Mahatma Ghandi.

A Anglicy zdają się zupełnie nie widzieć strasznej głębi niewiści, jaka dzieje ich od narodu hinduskiego.

Indje są niezbadaną — olbrzymią polacją świata, krajem pełną niezgłębionych tajemnic. Może zrozumiałby ją ten, kto pozna Indje całkowicie, kto poj-

mie choć kilka z setki ich języków. Bowiem przeciętny podróżnik widzi wokół siebie, tak, jak gdzieś indziej, świetne pociągi, wspaniałe hotele, piękne ulice, pełne wykwinnych aut, starannie pielęgnowane ogrody, muzea oraz nowoczesne budynki rządowe. Powierzchniowo widzi się ład, porządek — słowem czynne państwo o b. rozwiniętym handlu. Ale to wszystko — to tylko olśniewająca szata zewnętrzna, pod którą kryją się Indje prawdziwe — upodłone i wynędzniałe.

Duży procent hindusów ginie corocznie w mękach śmierci głodowej — co nie jest rzeczą dziwną, jeśli zdać sobie sprawę, że biedny tublec — żebrak zarabia według obliczeń statystyków angielskich od 40 — 80 mkuim. (85 — 170 złotych) rocznie! Wśród nędznych wiosek widzi się chęciwe jądła półtrupy ludzkie, wegetujące w norach i lochach, w których zwierzę nie dałoby się uwiezić.

Wykwalifikowany tęcz dostaje zaledwie za 10-godzinny dzień pracy niecałe pół dolara — kobieta ćwierć (dwa zł.). W kopalniach płaca robotników jest jeszcze niższa.

Na marną posadę urzędników czyhają setki wykwalifikowanych osób. Łatwo pojąć, że

bezrobocie przyjmuje katastrofalne rozmiary.

Często rozmawiałem z bezrobotnymi urzędnikami, którzy mieszkają tu od lat i od nich dowiedziałem się, że w samych tylko Indjach angielskich umiera rocznie około 5 — 6 milionów (!) ludzi na febrę, syfilis, cholere i inne zaraźliwe choroby, których epidemja nigdy nie wygasa. Te same Indje angielskie z 240 milionami ludności — w roku 1923 miały 60 tysięcy łóżek w szpitalach! W wielu małych miastach miałem okazję obserwować bohaterską walkę, jaką podejmują lekarze hinduscy ze strasznie chorobami. Lecz rozporządzają oni tak niewystarczającymi środkami, a nawal chorób jest tak olbrzymi, że zdają je zaledwie rejestrować.

W Indjach człowiek żyje przeciętnie 24 lata, podczas gdy średni wiek europejczyka jest dwa razy dłuższy. Można śmiało powiedzieć, że Indje są dziś najbiedniejszym krajem na świecie! A napozór wydaje się to wprost niepojęte, gdyż kraj ten eksportuje obecnie bawełnę na sumę 3 miliardów złotych, zboża za pół miljarda i herbaty za miljard. Nie wspominam tu o kawie, skórkach, żelazie, oleju i cukrze...

Biedny, poniżony hindus — żebrak prawie, musi płacić rocznie 2 miljardy złotych na egzystencję armji, której jedynym celem jest utrzymanie w szachu ludności. Armja ta jest kokosowym interesem dla dostawców. Oficerowie i komendanci zamieszkują piękne wille i pałace, pośród obszernych ogrodów i wypielęgnowanych parków. Co 3 lata dostają urlop dla poprawy zdrowia a po upływie dwudziestu lat opuszczają służbę, pobierając do końca życia poprzednią pensję. To wszystko musi pokryć nędza hinduskiego żebraka!

Ostatnio aktualne jest stworzenie marynarki. Pewien wysoki dygnitarz angielski, zdaje się, że sam wice-król winał już narodowi hinduskiemu wielkiego zaszczytu przyłączenia się do, pełnej chwały, floty angielskiej.

„Nikt nie zaprzecza chwały flocie W. Brytanji — powiedział mi jakiś hindus — ale czy uważają oni cały mój naród za idjotów?! Przecież ta marynarka, to nie innego, jak jeszcze jeden krok, ku uciśnieniu hindusów.“

Biedny naród! Biedny żebrak królewski!

Wiadomości bieżące

Osobiste

Z dniem jutrzejszym obejmuje urzędowanie w sekcji karnej sądu grodzkiego sędzia Stanisław Tustanowski.

Sędzia Tustanowski był poprzednio sędzią sądu wojskowego w randze kapitana.

Adwokaci łódzcy w togach i biretach

Jak się dowiadujemy, w dniu 1 stycznia zostają wprowadzone w sądach apelacyjnych togi i birety dla sędziów, prokuratorów i adwokatów. Skutkiem tego zarządzenia adwokaci łódzcy, występujący w sądach apelacyjnych, będą zmuszeni zaopatrzyć się w togi i birety.

Pozatem dowiadujemy się, że zarządzenie to nie dotyczy aplikantów adwokackich.

Z dniem 1 kwietnia 1930 r. togi i birety wprowadzone zostaną również we wszystkich sądach okręgowych.

Dodatkowe komisje poborowe w styczniu

W miesiącu styczniu odbędą się dwie komisje dodatkowe poborowe dla tych, którzy utrzymują wezwania ze starostwa grodzkiego, a należących do rocznika 1908 i starszych, o ile dotychczas na komisję nie stawali.

W dniu 13 stycznia urzędować będzie komisja w lokalu przy ul. Pomorskiej 18 dla zamieszkałych na terenie komisariatów policji 2, 3, 5, 8, 9 i 11 zaś w dniu 28 stycznia dla zamieszkałych na terenie komisariatów policji 1, 3, 4, 6, 7, 10, 12, 13, 14. (b)

Zjazd Polskiego Związku Myśli Wolnej

W niedzielę i poniedziałek w Warszawie w sali teatru „Ate-neum“ odbyły się obrady I ogólnopolskiego zjazdu delegatów i zaproszonych gości „Polskiego związku myśli wolnej“.

Zjazd zagał prof. Radliński, który poświęcił gorące słowa pamięci prof. Baudouin de Courtenay, a, niezmordowanego szermierza myśli wolnej w Polsce. Zarazem prof. Radliński oddał hołd pamięci wszystkich zmarłych wolnomyślicieli.

Do przyzdyjmu zjazdu wybrano: inż. Okońskiego, prof. Radlińskiego, sen. Nocznickiego,

prof. Venulet i — jako sekretarza — p. Wilczyńskiego.

Referat o podstawowych zasadach wolnomyślicielstwa wygłosił prof. Romuald Minkiewicz, poczem p. Landau złożył sprawozdanie z działalności zarządu głównego związku, uwy-puklając trudności, z jakimi walczy w Polsce ruch wolnomyślicielski. Wykreślenie z gmin wyznaniowych i zanotowanie obywatela polskiego, jako „bezwyznaniowca“ następuje jeszcze drogą podania do ministerstwa spraw wewnętrznych; wolnomyśliciele polscy walczyć

jeszcze muszą o cmentarze dla bezwyznaniowych.

Następnie składali sprawozdania członkowie kół prowincjonalnych, przytaczając bardzo ciekawe fakty, ilustrujące stosunek władz do ruchu wolnomyślicielskiego w Polsce.

Obrady przedpołudniowe zakończył referat red. Henryka Wrońskiego o postulatach wolnomyślicieli polskich. Red. Wroński złożył szereg wniosków i rezolucji do uchwalenia.

Podczas obrad popołudniowych zjazd wysłuchał referatu o prawnym położeniu bezwy-

znaniowych, następnie prof. Wawrzeńczyk wygłosił odczyt p. tyt.: „Kler, a sztuki plastyczne“, prof. St. Aste mówił o Andrzeju Niemojewskim, jako religjoniście.

W drugim dniu zjazdu wygłoszone zostały referaty przez prof. St. Aste „Walka o duszę dziecka“, Jana Hanemana „Wolnomyślicielstwo, ateizm i socjalizm“, D. Jablonskiego o konieczności założenia tow. przyjaźni kremacji w Polsce“, Józefa Wolskiego „Wolna szkoła świecka“.

Do zarządu głównego wybrani zostali Jaśkiewicz (Wroński), prof. Kotarbiński, Józef Landau, prof. Radliński, Sołtyś, adw. Sterling, poseł Siedziński i prof. Minkiewicz.

Postanowiono zaprosić zjazd międzynarodowy wolnomyślicieli do Warszawy w r. 1931.

Rewolta w więzieniu amerykańskim Auburn

Wyprowadzanie pojedynczych więźniów, ogłuszonych przedtem bombami łzawiącymi.

KONSUMENT

Z inicjatywy zarządu stowarzyszenia kupców detalistów w Łodzi utworzona została przy ulicy Piotrkowskiej 69 spółdzielnia „Konsument“, która wydaje talony na zakup różnych towarów na raty do pierwszorzędných sklepów kupców detalistów. Tym sposobem stowarzyszenie kupców detalistów ma nadzieję, że położy kres wszelkim „Abcegerom“, którzy nie tylko, że sprzedają liche towary, lecz często jeszcze dobiegają do 80 proc. za pośrednictwem.

W. I. Z. O.

Dziś, w środę, odbędzie się w lokalu W. I. Z. O., Przejazd 2, odczyt p. dr. Szyppera na temat: „Rozwój powieści historycznej w literaturze żydowskiej“.

Noce dyżury aptek

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: G. Antoniewicza (Pabjanicka 50); K. Chądzyńskiego (Piotrkowska 164); W. Sokolewicz (Przejazd 19); R. Rembelskiego (Andrzeja 28); J. Zudelewicza (Piotrkowska 25); Kasperkiewicza (Zgierska 54); S. Trawkowskiej (Brzezińska 56).

Nowa ustawa o opiece społecznej dla powracających do kraju emigrantów

Na ostatnim posiedzeniu rady opieki społecznej przyjęto projekt nowej ustawy, dotyczącej wykonywania opieki społecznej nad obywatelami polskimi, powracającymi z zagranicy do Polski wskutek zarządzenia władz polskich lub obcych, a nie posiadającymi w żadnej gminie w Polsce prawa do trwałej opieki.

Wypadki przymusowego powrotu do kraju obywateli polskich zdarzają się dość często, a niejednokrotnie bywa tak, że obywatele tacy znajdują się bez środków do życia.

W myśl projektu ustawy opiekę społeczną nad tymi obywatelami wykonywa gmina, wyznaczona przez wojewodę. O przyjęciu oby-

watela polskiego z zagranicy decyduje wojewoda, w którego okręgu administracyjnym znajduje się ostatnie miejsce zamieszkania.

W wypadkach spornych minister pracy i opieki społecznej wyznacza wojewodę, który w tej sprawie decyduje dowolnie, według własnego uznania.

Odbiorniki najwyższej jakości NA PRĄD, pokazy w naszym salonie radiowym. Prosimy! 8498

Wcielenie rocznika 1908 odbędzie się w marcu r. b.

Poborowi rocznika 1908, którzy stawali do poboru w maju r. 1929, mieli być wcieleni właściwie do szeregów częściowo w październiku, zaś częściowo w marcu 1930 roku. Tymczasem dotychczas wcielono tylko drobny odsetek uznanych za zdol-

nych do służby wojskowej i to tylko do niektórych formacji. Wszysejaliczeni do piechoty dotychczas nie zostali wcieleni i będą powołani do czynnej służby, jak się dowiadujemy, dopiero w marcu.

Naogół wcieleni będą tylko zdrowi bez wszelkich zastrzeżeń zaś ci, którzy otrzymali kategorię „A“ z paragrafami, określającą według San. 5 choroby serca, płuc i t. d., zupełnie nie będą powoływani.

Efektowne reklamy świetlne

na ulicach Łodzi

W ostatnich czasach na ulicach Łodzi zabłyśły nowe efektowne reklamy świetlne, które — nie trzeba chyba dodawać — wpływają bardzo dodatnio na estetyczny wygląd miasta.

Do najbardziej efektownych reklam, ostatnio zainstalowanych, należy bezsprzecznie reklama świetlna kina „Palace“.

Pięknie oświetlona fasada do mu, doskonale pomyślana gwiazda świetlna, wszystko to barwne i pełne ruchu, wabi oko każdego przechodnia, a co najważniejsza, ściąga tłumy widzów do kina - teatru.

Wypada tutaj dodać, że instalacja reklamy świetlnej kina „Palace“ wykonana została przez przedsiębiorstwo instalacyjne „Elektropraca“, które wykonało również inne instalacje, odznaczone pierwszymi nagrodami na konkursie reklam w Łodzi.

Artykuły pierwszej potrzeby muszą zawierać nieszkodliwe dla zdrowia barwniki

Ministerstwo spraw wewnętrznych, uzgadnia obecnie z zainteresowanymi organizacjami projekt rozporządzenia ministra o barwnikach, używanych przy barwieniu artykułów pierwszej potrzeby. Choć dzi tu mianowicie o dodawane do marmelad, cukierków, wszelkiego rodzaju innych artykułów spożywczych barwniki, które nie mogą być, rzecz jasna, szkodliwe dla zdrowia.

Unormowanie tej sprawy w dro-

dze zarządzenia jest sprawą pierwszorzędnej wagi.

Pozatem rozporządzenie przewidywać będzie, jakie barwniki mogą być używane przy fabrykacji obśadek, ołówków, zabawek dziecięcych, często branych do ust. Również unormowana będzie sprawa barwienia tapet.

Rozporządzenie ministra spraw wewn. wydane będzie po zasięgnięciu opinii, głównie izb przemysłowo-handlowych,

Echa straszliwego wybuchu Dopiero po dłuższym śledztwie możliwe będzie ustalenie przyczyny eksplozji

W związku z wybuchem na dworcu kaliskim w dniu onegdajszym, wczoraj przystąpiła do pracy komisja śledcza, celem ustalenia przyczyn tej strasznej eksplozji.

Dochodzenie prowadzone jest również przez władze policyjne, lecz jak dotychczas nie udało się ustalić faktycznej przyczyny wybuchu, gdyż zachodzą różne możliwości, których wyjaśnienie może nastąpić po dłuższym śledztwie i przesłuchaniu personelu na miejscu, jak i raniionych Wawrzyniaka i Ołubka, których jednak dotych-

czas nie można było przesuchać.

Najprawdopodobniejszym jest, że gazy w zbiorniku pod wpływem wewnętrznych fermentów eksplodowały samoczynnie, choć nie wykluczone jest i krótkie spiecenie.

Dochodzenie jest o tyle utrudnione, że pod gruzami wszelkie ślady są zatarte i trudno z nich coś wywnioskować, a całe śledztwo opierać się będzie na zeznaniach służby kolejowej i spawalni.

Dopiero jutro lub pojutrze oczekiwane są pewne rezultaty prowadzonych dochodzeń

Co usłyszymy dziś przez radio?

WARSZAWA, 1411,8 m.
 10,15 Nabożeństwo z katedry po znańskiej.
 12,10 Poranek symfoniczny z filharmonii warszawskiej.
 Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Kazimierza Wilkomrskiego i Julja Mechówna (sopran).
 14,20 Marsz „Sobieski pod Wiedniem”. 2. J. Różewicz: Oberek odegra orkiestra Jana Różewicza.
 14,50 J. Różewicz: Kujawiaki (część I) odegra orkiestra.
 15,00 „Co słyhać, o czym wiedzieć trzeba” — wygl. dyr. Szczepan Mędrzecki.
 15,20 — 16,00 I. M. Ogiński. Polonez „Pożegnanie Ojczyzny”. 2.

W. Osmański: Biały mazur. 3. J. Różewicz: Walc-Serenada „Czary”. 4. Krakowiak ludowy. 5. Sztajerek. 6. Zakopiańskie pieśni ludowe. 7. J. Różewicz: 1) Oberki, 2) Polka. 8. K. Namysłowski: Mazur „Podkówecki dajcie ognia” odegra orkiestra p. Różewicza.
 16,20 Muzyka z płyt gramofonowych.
 16,55 — 18,10 Koncert orkiestry 36 p. p.
 18,10 Słuchowisko dla dzieci p. t. „Idzie Nowy Roczek” pióra Lucyny Krzemienieckiej.
 19,25 Feljton noworoczny — wygl. p. Marjan Hemar.
 20,00 Koncert popularny. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Zbigniewa Dymka, Zofja Zdzienicka - Bergerowa (cytra), Wiktor Bregy (tenor), prof. Ludwik Urstein (akompanjament).
 22,00 — 22,15 Drugi feljton noworoczny.
 22,25 „Z dymkiem papierosa” — wygl. p. Zygmunt Kawecki.
 23,00 — 24,00 Muzyka taneczna z sali Malinowej „Bristol”. Orkiestra Artura Golda i Jerzego Petersburskiego.

KALENDARZE

na rok **1930**
 Już są do nabycia
 Wydawnictwo Kalendarzy
A. J. OSTROWSKI, Piotrkowska 55.
 Specjalność kalendarze reklamowe.

Najlepsze motocykle i rowery w firmie B-cia Leszczyńscy

W dobie wzrastającego coraz bardziej zainteresowania sportem kołowym zwrócić należy w pierwszym rzędzie uwagę na motocykle i rowery pierwszorzędnych marek, które spełniałyby swe zadanie w należyty sposób, służąc sportowcom do wycieczek i zawodów. Miłośnicy sportu powinni w pierwszym rzędzie zwrócić uwagę na otwarcie w Łodzi filji największej w świecie wytwórni motocykli i rowerów p. n.: „Raleigh” z Nottingham w Anglii. Firma ta powierzyła swe generalne zastępstwo znanej solidnej firmie w Łodzi B-cia Leszczyńscy przy ul. Piotrkowskiej 175.

Otwarcie tej filji, które nastąpi w dniu 2 stycznia, będzie powitane przez miłośników sportu kołowego z wielkim zadowoleniem, albowiem motocykle i rowery firmy „Raleigh” mówią same za siebie. Są to bezwzględnie najlepsze dwukółowce w Europie, na których osiągnęto wspaniałe wyczyny sportowe we wszystkich krajach.

Liczyć się też należy z tem, że marka ta znajduje w Łodzi wielkie rozpowszechnienie.

Jak się dowiadujemy, firma B-cia Leszczyńscy organizacjom sportowym i klubom wojskowym sprzedawać będzie swe maszyny na specjalne dogodnych warunkach.

RADJO ZAGRANICZNE

Berlin (418)
 20,00 Opera Bizeta „Carmen”
 Langenberg (473)
 20,00 Opera Mozarta „Flet zaczął rowary”.
Królewiec (276)
 14,00 Koncert (Uwertura Volkmana, Koncert wiolonczelowy Schumana, Symfonia Nr. 3 Mendelssohna).
 19,30 Opera d. Alberta „Niziny”.
Lipsk (259)
 14,30 Kwintet smyczkowy G-moll Schuberta.
 19,30 Koncert (Fantazja organowa Regera, Motety Mozarta, Symfonia B-dur Brucknera).
Łondyn (356)
 20,45 Operetka Planquette’a „Dzwony kornewilskie”.
 22,40 Tria fortepianowe: Mozarta B-dur i Brahmsa H-moll, Pieśni angielskie.

Wiedeń (517)
 19,30 Robotniczy koncert symfoniczny,
Bukareszt (394)
 19,30 Opera Wagnera „Tannhauser”.
Budapeszt (550)
 20,40 Recital fortepianowy Bartoka (M. in. Sonata organowa, Bacha, Sonata A-moll Mozarta, Wariacje C-moll Beethovena, „Św. Franciszek z Asyżu” Liszta, Drobne utwory Kodaly’ego i Bartoka).

Zapisujecie się na członków L.O.P.P.

Głęboko wzruszeni przedwczesnym zgonem naszego nieodżałowanego kolegi

B. P.

Salomona Kantora

składamy żonie i rodzinie wyrazy najszczerzego współczucia i ubolewania

Personel biurowy i fabryczny
Włókienniczej Spółki Akcyjnej
„N. EITINGON i S-ka”

Zuchwały napad 7 bandytów

Energiczny pościg i obława nocna doprowadziły do częściowej likwidacji bandy

Wczoraj w godzinach wieczornych Zduńska Wola była terenem niezwykle zuchwałego napadu bandyckiego.

Około godz. 8 wiecz. do kancelarii rejenta Rokosowskiego wpadło 7 zamaskowanych i uzbrojonych w rewolwery opryszków, którzy steroryzowali całą rodzinę reagenta oraz wszystkich pracowników, poczem przystąpili do rabunku.

Bandyci byli widocznie poinformowani o tem, że rejent Rokoskowski posiada w kancelarii większą sumę pieniędzy, ponieważ po przetrząśnięciu wszystkich szuflad i szaf kazali sobie otworzyć kasę ogniotrwałą, w której znajdowało się przeszło 2.000 złotych gotówką.

Niecałą godzinę przed napadem rejent Rokosowski odesłał przez jednego z pracowników przeszło 10.000 zł. do banku, nie chcąc kwoty takiej zamknąć na noc w biurze.

Bandyci po zrabowaniu pieniędzy i kosztowności zagrozili śmiercią wszystkim w razie zaalarmowania policji, poczem rzucili się do ucieczki.

Zawiadomiona o napadzie policja śledcza zorganizowała energiczny pościg, na czele którego stanął naczelnik urzędu śledczego podinspektor Nosak. W pościgu brała udział policja sieradzka, zduńskowska, pajanińska, łaska i lutomińska. Wreszcie po kilkugodzinnej obławie udało się bandytów otoczyć.

Złoczyńcy, widząc się zamkniętymi w pierścieniu policji, otworzyli ogień z rewolwerów. W wyniku strzelaniny jeden z bandytów został lekko ranny i ujęty, reszcie jednak udało się zbiec i ukryć w lasach.

Ujętym opryszktem okazał się niejaki Majer Binem.

Pomimo zapadającej nocy policja w dalszym ciągu prowadzi

ła obławę i wreszcie pod Konstantynowem natknęła się na jednego z bandytów, którzy w międzyczasie podzielili się na kilka grup, utrudniając tem pościg.

Bandyta zaczął się ostrzeliwać ukryty za pnem grubego drzewa, lecz celny strzał jednego z policjantów wytrącił mu rewolwer z ręki.

Ujęto go i pod silną eskortą przewieziono do Łodzi.

Jak się pozatem dowiadujemy, obława trwa w dalszym ciągu. Policja na tle zeznań obu schwytanych przestępców znajduje się już na tropie reszty bandy, którzy najprawdopodobniej w ciągu dnia dzisiejszego będą schwytani.

Eksplodacja kotła w fabryce maszyn w Kole

M. Kocioł został w dniu wczorajszym zaalarmowane nadzwyczaj silną detonacją. W całym mieście zapanowała konsternacja i powstały różne domysły i plotki, na temat przypadkowego znalezienia tajnego składu amunicji i t. p.

Jak się okazało, wybuch nastąpił w fabryce maszyn rolniczych firmy M. Ostrowski w Kole.

W czasie rozgrzewania kotła

do napędu motoru „Diesla” wskutek wadliwej konstrukcji nastąpił wybuch, który rozewał kocioł, wysadził motor, porozrywał ściany budynku, oraz wysadził dach w powietrze.

Zajęci przy moździerzu dwaj robotnicy Ignacy Pietrzak i Józef Koronowski, wyrzuceni siłą wybuchu doznał bardzo ciężkich uszkodzeń ciała i w stanie agonji odwieziono ich do miejscowego szpitala. (w)

1-szy Dźwiękowy Kino-Teatr w Łodzi

„SPLENDID”

Narutowicza 20.

Narutowicza 20.

4-ty tydzień

wyświetlania wspaniałego

dźwiękowego arcydzieła

„Śpiewający BŁAZEN”

W roli tytułowej

najznakomitszy aktor i śpiewak filmów dźwiękowych **AL JOLSON**

PONADTO;

ABE LIEMAN i jego orkiestra Jazz-bandowa w New-Yorku.

Dziś 4 seanse

o godz. 3,30, 5,45, 8 i 10 w.

WSZYSTKIM NASZYM Sz. KLIENTOM ZASYLAJĄ SERDECZNE ŻYCZENIA

NOWEGO ROKU

Zakłady Radjotechniczne „NATAWIS”

Łódź, Piotrkowska 152

GRUZIKA JEST CHOROBA ULECZALNA !!!

KUP NALEPKĘ PRZECIWGRUZIKA

Słynny bandyta „Hipek-Warjat” zmarł w więzieniu przed rozprawą sądową

W więzieniu śledczym przy ul. Dzielnej 24 — 26, zwanem „Pawiakiem” zmarł, ciesząc się ponurą sławą, groźny bandyta Hipolit Rytter, noszący pseudonim „Hiпка - warjata”. Rytter zmarł w szpitalu wię-

ziennym, gdzie leżał chory, z powodu wrzodów na le gruczołniczym, jakie mu się otworzyły na szyi.

Już w czasie rozprawy w sądzie okręgowym Rytter był chory. Z powodu gorączki nie

mógł zeznawać na rozprawie i dlatego sesję odroczone.

„Hipek - warjat” pochodził z dobrej rodziny, jednak wrodzone skłonności do występku ka-zały mu uciec z domu. Także młody chłopak Rytter wdał się w towarzystwo najgorszych szumowin i poszedł drogą zbrodni. Został najpierw złodziejem, potem kasjarzem, a wreszcie mordcą. Połowę swego życia spędził w więzieniu. Nie był jeszcze stary, miał zaledwie lat 58, jednak długi pobyt w więzieniach i anormalny tryb życia doprowadził jego zdrowie do ruiny. Wyglądał jak starzec...

On to właśnie był inicjatorem ohydnej zbrodni przy ul. Foksal nr. 17, gdzie ofiarą jego bandy padła służąca właściciela domu, Henryka Lewentusza Franciszka Anczewska.

Zbrodni tej dokonano w listopadzie 1928 r. „Hipek-warjat” odsiadując ciężkie więzienie, u przykrył sobie samotność cel i postarał się o urlop zdrowotny. Otrzymał go, ponieważ zapadł na zapalenie stawów. A zapalenie stawów wywołał sam, trzymając całe godziny nogi w lodowatej zimnej wodzie.

Przed wojną były dziełem Ryttera liczne podkopy pod banki w Rosji i wiele zuchwałych włamań i kradzieży w miastach całej Europy.

Wszyscy współpracownicy Ryttera, którzy dokonali zbrodni przy ul. Foksal, zostali w swoim czasie ujęci i obecnie siedzą w więzieniu, oczekują na rozprawę sądową. Przez śmierć swego herszta uzyskali jeszcze jeden atut do obrony: całą winę będą zwałać na niego.

Zwłokę bandyty ze szpitala więziennego przewieziono do prosektorjum.

**Zapisujecie się
na członków L.O.P.P.**

szawskiej oraz Aleksandra Kontorowicza, znanego skrzypka - wirtuoz. Program koncertu zapowiada: najpiękniejsze i najnowsze pieśni liryczno-romantyczne, motywy chasydskie, kompozycje synagogalne, arje operowe oraz klasyczne utwory skrzypcowe. Początek o godz. 8,30 wieczorem.

KWINTET OPERY DREZDEŃSKIEJ

Do Łodzi przybędzie wkrótce po raz pierwszy słynny kwintet drezdeńskiej opery państwowej, posiadającej w świecie artystycznym u stałą sławę. W skład tego znaku mitego kwintetu wchodzi p. p. Rucker (flet), König (obój), Schütte (klarnet), Plötner (waltorcia), Knochenhauer (fagot). Na czele zespołu znajduje się świątyni pianista Teofil Demetriescu. Będzie to pierwszy tego rodzaju ewenement w życiu artystycznym naszego miasta, albowiem dotychczas wszystkie zespoły posiadały przeważnie instrumenty smyczkowe, podczas gdy kwintet opery drezdeńskiej posługuje się wyłącznie instrumentami dętymi. Ze względu na ogromną sławę kwintetu drezdeńskiego za granicą oryginalny ten kwintet wywoła niewątpliwie w Łodzi niebywałe zainteresowanie.

Wiadomości sportowe

Turyści nie protestują W walce z wszechmogącą protekcją czują się bezsilni

Dowiadujemy się, że klub Turyistów postanowił nie składać protestu do P. Z. P. N. przeciwko uchwałom zarządu głównego ligi, uznającej pretensje K. S. Waria. Powodem tego kroku jest tendencyjne nastawienie pewnych osób w P. Z. P. N., którym Turyści mają do zawdzięczenia narodziny sławnej opinii, wydanej w sprawie gracza Zurkowskiego.

Turyści wychodzą z założenia, iż mogą dowodzić swej racji, mogą zbijać stawiane im zarzuty, lecz tylko przed cia-

łem, którego podstawą działalności w tej sprawie jest sprawiedliwość czysto sportowa, natomiast na wypowiedzenie waki wpływom, jakimi rozporządza ją tam dziś niektórzy, nie mają najmniejszej ochoty pisać się. Termin złożenia protestu już upłynął, tak że decyzję Turyistów uważać należy za ostateczną i trzeba przyznać, słuszną, gdyż w tych warunkach szkoda nawet 100 zł, wymaganych jako kaucji, która by niewątpliwie zasilila kasę P. Z. P. N.

Pokrzywdzona Garbarnia

wystąpi z interpelacją na walnym zebraniu ligi piłkarskiej

Dowiadujemy się, że K. S. Garbarnia na walnym zebraniu ligi piłkarskiej wystąpi z interpelacją w sprawie wyroku, dotyczącego uznania protestu Warty i pozbawiającego ją słusznie jej należnego tytułu mistrza ligowego, zdobytego w ciężkich bojach, jak przystało, na boisku.

Powodem tej interpelacji jest rozbieżność stanowiska, zajętego w tej sprawie przez wydział gier i dyscypliny ligi i przez zarząd główny ligi, na posiedzeniu którego przedstawiciel wydziału p. Derda pełnił właściwie

funkcje rzecznika Warty, choć wydział gier protest ten odrzucił i decyzji swej nie zmienił. Jeśli natomiast na zmianę jego zdania wpłynęła opinia P. Z. P. N., to wiadomem jest, iż opinia ta od P. Z. P. N. nikt nie żąda, co zostało stwierdzone protokołarnie, a więc nie może ona w tym wypadku być brana w rachubę. Jest to moment charakterystyczny — odzwierciedla on w sposób dosadny jak ludzie obdarzeni zaufaniem przez walne zgromadzenie spełniają swe odpowiedzialne funkcje.

Zarząd Towarzystwa Pielęgowania Chorych „BYKUR CHOLIM” i Komitet „UZDROWISKA”

podają do wiadomości, że w miesiącu styczniu 1930 r. odprawione będą nabożeństwa żałobne w Synagodze Towarzystwa przy Placu Wolności 10, na które krewnych, przyjaciół i znajomych nieboszczyków zapraszają a mianowicie:

dn. 2 o	godz. 12 i pół pp.	za b. p.	Ludwika Gutmana
" 2 "	" 1 po poł.	" " "	Abrama Nusbauma
" 3 "	" 8 rano	" " "	Ch. I. Kadisona
" 3 "	" 12 i pół pp.	" " "	Ignacego Weinberga
" 3 "	" 1 po poł.	" " "	Mojżesza Żurkowskiego
" 5 "	" 12 i pół pp.	" " "	Natana Czamańskiego
" 5 "	" 1 po poł.	" " "	Niuty z Zylbersztromów Wołkowskiej
" 7 "	" 8 rano	" " "	Daniela Dobranickiego
" 8 "	" 8 rano	" " "	Markusa Oderberga
" 10 "	" 12 i pół pp.	" " "	Gustawy Segalowej
" 11 "	" 10 rano	" " "	Rozalji Cukierowej
" 12 "	" 8 rano	" " "	Eljasza Pańskiego
" 12 "	" 12 i pół pp.	" " "	Heleny Szreterowej i Stefanji Szajerowiczowej
" 12 "	" 1 po poł.	" " "	Marji z Fuksów Rozenblat
" 14 "	" 8 rano	" " "	Rebeki Krawcowej
" 15 "	" 8 rano	" " "	Leona Kapotty
" 15 "	" 12 i pół pp.	" " "	Zofji z Kurlandów Rozenblat
" 15 "	" 1 po poł.	" " "	Idy z Szapirów Frenklowej
" 17 "	" 8 rano	" " "	Dawida Prussaka
" 17 "	" 8 rano	" " "	Hindy Kon
" 17 "	" 8 rano	" " "	Beli Gelbartówny
" 19 "	" 11 i pół przed poł.	" " "	Adolfa Bruzdy
" 19 "	" 12 w południe	" " "	Luli Saubermanówny
" 19 "	" 12 i pół pp.	" " "	Ludwika i Róży Domaniowicz
" 19 "	" 1 po poł.	" " "	Karola Weile
" 23 "	" 12 i pół pp.	" " "	Michała Karo
" 25 "	" 10 rano	" " "	Feli Sledziankówny
" 25 "	" 10 rano	" " "	Rozalji Rozenblat
" 26 "	" 8 rano	" " "	Dawida Friedlsona
" 26 "	" 8 rano	" " "	Felieji Rozentalowej
" 26 "	" 12 i pół pp.	" " "	Salomona Szyka
" 26 "	" 1 po poł.	" " "	Markusa Weylanda
" 29 "	" 12 i pół pp.	" " "	Mojżesza Kahna
" 31 "	" 12 i pół pp.	" " "	Teofili Neufeld
" 31 "	" 1 po poł.	" " "	Salomei Gutman

TEATR, MUZYKA i SZTUKA

TEATR MIEJSKI

Dzisiaj o godz. 4 komedia Pagnola „Pan Topaz”.

Dzisiaj (Nowy Rok) i jutro w czwartek o godz. 8,30 „Dobrze skrojony frak”.

„Szwajk” dany będzie w piątek wieczorem.

Premiera potężnej tragedji Juljusa Słowackiego już dnia 4 stycznia, t. j. w sobotę. W roli wojewody wystąpi po raz pierwszy w tym sezonie dyr. Karol Adwentowicz.

TEATR KAMERALNY

Dzisiaj popołudniu oraz w sobotę groteska O. Dymowa „Bronx-Express”.

Dzisiaj wieczorem i w sobotę o godzinie 11,30 w nocy komedia A. Bi besco „Która to była”.

Jutro, czwartek rozpoczyna swe występy trójka świetnych artystów Marja Malicka, Aleksander Węgielko, Zbyszko Sawan w nowej salo-nowej komedji G. Lenza „Trio”.

Komedja Nicodemiego „Świt, dzień i noc” dana będzie w niedzie-

łę i poniedziałek o godz. 4,30 po poł.

TEATR POPULARNY

Dzisiaj, środa popołudniu i wieczorem farsa francuska „Pan naczelnik, to ja”.

Jutro, w czwartek i piątek woda-wil G. Stolza „Za dawnych dobrych czasów”.

TEATR GEYEROWSKI

Dzisiaj popołudniu i wieczorem wesoły wodewil Stolza „Za dawnych, dobrych czasów”.

W sobotę, niedzielę i poniedziałek czarodziejskie widowisko „Kopciuszka”.

KONCERT ZYMYRY ZELIGFELD, M. KUSEWICKIEGO i ALEKSANDRA KONTOROWICZA

Jak już pisaliśmy jutro, t. j. w czwartek, dnia 2 stycznia odbędzie się w sali filharmonii wielki uroczysty koncert z udziałem Zymry Zeligfeld, znakomitej wykonawczyni żydowskich pieśni ludowych, M. Kusewickiego słynnego śpiewaka, nadkantara wielkiej synagogi war-

„His Master's Voice”

to satysfakcja dla miłośników muzyki i tańca
! POSŁUCHAJ I OSADŹ!
The Gramophone Co. Ltd. London
Jen. Repr. na Polskę

JÓZEF WEKSLER

Członek i Eks. Izb. Handl. Brytyjskiej
KRAKOW   WARSZAWA   LWOW
Floriańska 25.   Marszałkowska 132.   Sytkuska 2.

PORADNIA WENEROLOGICZNA Lekarzy-specjalistów Zawadzka 1 TEL. 205-38

czynna od 8 rano do 9 wiecz.
11—12) przyjmuję
2—3) kobieta—lekarz
w niedzielę i święta od 9—2 pp.
leczenie chorób
wenerycznych i skórnych
Badanie krwi i wydzielin na
syfilis i tryper.
Konsultacje z neurologiem
i urologiem
Gabinet Świątka-leczniczy
Kosmetyka lekarska
Oddzielna poczekalnia dla Kobiet
PORADA 3 Zł. 8422

Miejski Kinematograf Oświetlowy Wodny Rynek (róg Rokicińskie)

Od wtorku, dn. 31.XII. 1929 roku.
do poniedziałku, dn. 6.I. 1930 roku.

Pat i Patachon

JAKO

Gazeciarze

Arcywesoła komedja w dziesięciu aktach

Początek seansów dla Dorosłych o
godz. 18.45 i 21, w soboty i w
niedziele 16.45, 18.45 i 21.
Początek seansów dla młodzieży
o g. 15-ej i 17.-, w soboty i nie-
dziele o 13 i 15-ej. 1938

ROLF NELSON

Jak poznać człowieka

Psychologia! Nauka o duszy, wiedza o siłach, zmianach i działaniu duszy, jako siedliska życia duchowego. Zdajemy sobie dostatecznie sprawę z wartości i pożyteczności tej nauki. A obserwacja charakteru pisma, względnie grafologia jako gałąź tej wiedzy? Nie należy się dziwić, że zamierzamy traktować obserwację charakteru pisma jako faktyczną, istotną część składową psychologii. Wydaje się nam jednakże konieczne, zanim przystąpimy do mojego właściwego tematu — grafologii, powiedzieć coś o dziedzinie, do której ona należy, mianowicie o znajomości ludzi.

Znajomość ludzi jako wiedza! Czy warto się nią zajmować? Możemy odpowiedzieć na to sceptykiem twierdząco.

Możemy zdobyć znajomość ludzi: 1. Z historii, o ile badacz historii jest znawcą ludzi. Jednakże wielu ludzi i całe grupy odnoszą się wrogo do historii. Nie chcą one niczego się z niej nauczyć. To też z tego powodu powracają wciąż na nowo te same błędy z biegiem dziejów.

2. Z literatury: ponieważ wartość dzieła literackiego (dramatu czy powieści) polega w najbardziej istotnej części na dobrze lub źle ujętych charakterach i konfliktach.

3. Z życia codziennego: często przecież słyszymy, że ktoś ocenia innego człowieka jedynie na podstawie jego wyglądu i jego rysów twarzy, postawy i ruchów. Sądy, jak np.: „Ten człowiek wygląda bardzo inteligentnie“, lub: „robi wrażenie starego skąpca“ świadczą o pewnym stopniu znajomości ludzi.

Widzimy jednakże, że pomimo to większość ludzi nie staje się znawcami ludzi. Wprawdzie każdy chce mówić o znajomości ludzi, podobnie jak o polityce i sztuce. Ale to, co zostaje wypowiedziane nie ma zwięk ze znajomością ludzi nic wspólnego.

A jednak znajomość ludzi jest jedną z najważniejszych dziedzin, jakie w ogóle istnieją. Gdzie tylko spojrzymy, konstatujemy jej do-

siadłość. Wychowywanie dzieci, wybór zawodu i współmałżonka są bez niej nie do pomyślenia. Nawet wielka polityka wewnętrzna i zagraniczna oparta jest koniec końców na znajomości człowieka i ludzi. Błędy polityczne są przeważnie błędami psychologicznymi.

Więc też niedalekim jest już czas, gdy jedna z naszych praktycznych nauk, — nauka znajomości człowieka — uznana będzie nie tylko przez niechętnych dalekowzrocznych uczonych, ale cały świat uważać ją będzie i rozpowszechniać, jako najważniejszą gałąź poznania.

Dzisiaj jeszcze często pozostawia się to „szkole życia“. Ta jednak jest bardzo kosztowna, nie tylko pod względem materialnym; bowiem strata pieniędzy i dóbr materialnych, którą tak często ponosi niedoświadczeni i niezręczni światła, ponieważ nie potrafi w porę poznać swoich współobywateli, daje się często odrzucić, szczególnie jeśli „mądry polak po szkodzi“. Nie można tego powiedzieć

o straconych latach życia, planach i pomysłach. Dlatego też nie ulega najmniejszej wątpliwości, że olbrzymie znaczenie ma świadomość, kim są, względnie będą osoby, krzyżujące ścieżkę naszego życia.

Ileż rozczarowań oszczędzilibyśmy sobie, gdybyśmy wiedzieli, jakie cechy charakteru, względnie usposobienia posiadają nasi znajomi. Przecież iwa część przyjacielskich stosunków, a przedewszystkiem współżycie małżeńskie, opiera się na prawdziwym poznaniu wzajemnym ludzi, skazanych na wspólne życie.

Wśród środków, jakie mamy do dyspozycji, aby z cech zewnętrznych poznawać właściwości i przemiany duchowe, wyszczególnić warto frenologię, fzyjonomję, okomimikę i grafologię. Ostatnia z wymienionych zasługuje przedewszystkiem na uwagę, bowiem wytrzymała ona ogniowe próby głębokich badań naukowych. Dlatego też będziemy się wyłącznie nią zajmować na użytek ludzkości, gdy tylko

ludzkość ta uzna jej wartość.

Wielki Shakespeare mówi w swej komedji „Miarka za miarkę“:

Twoje życie wyziera ze znaków twego pisma,

Jasno i wyraźnie wytyka drogę twego bytu

Temu, kto patrzeć umie.

I rzeczywiście, w charakterze pisma znajdujemy niezaprzeczalny, prawdziwy, naturalny wyraz duszy. Charakter pisma znajduje się w takim samym stosunku do pobudek psychicznych, jak fotografia do wyrazu twarzy człowieka. Znajdujemy w nim utrwalone wyraz sły, dynamiki duszy i ruchu przestrzeni.

Państwo, a raczej całe prawodawstwo we wszystkich 5 częściach świata, uznaje już od setek lat podjęte człowieka, jako identyczny z uzewnętrznieniem jego istoty. Dlaczegoż tak jest? Rozsądek człowieka uważa widocznie pismo za środek, zapomocą którego człowiek staje się zrozumiałym dla otoczenia. Sposób, w jaki się czło-

wiek tym środkiem posługuje, określa jego wewnętrzną naturę.

W ten sposób grafologia umożliwia nam przejrzenie człowieka na wylot. Pozwala nam ona nie tylko poznać z pisma charakter, zdolności i cechy danego osobnika, ale umożliwia nam również zbadanie całokształtu jego nastawienia życiowego.

Możliwość zastosowania psychologii grafologicznej we wszystkich dziedzinach codziennego życia, jak wychowanie, wybór zawodu, przyjaźń, miłość, wybór małżonka, małżeństwo, przestępstwo i t. d., wymagają od grafologa sumiennego wniesienia w psychologię człowieka na podstawie bogatych wiadomości z dziedziny psychologii i charakterologii, tudzież na podstawie znajomości rodzaju ludzkiego.

Jak Wojkow dopomógł uciec Leszczyńskiemu

PARYŻ, 30, 12. (ATU). W dalszym ciągu swych pamiętników Blesledowski opisuje dokładnie przebieg głośnej ucieczki komunisty Leszczyńskiego z gabinetu sądziego śledczego w Warszawie.

Według tego opisu wybitną rolę w ucieczce Leszczyńskiego odegrał ówczesny poseł sowiecki w Warszawie Wojkow, który zawiadził Leszczyńskiego samochodem poselstwa nad Wisłę, tam wsiadł z nim do swej łodzi motorowej i pod opieką flagi dyplomatycznej zawiadził Leszczyńskiego do Gdańska.

Szofer zastrzelił konsula i jego siostrę

GDANSK, 30, 12. (AW). W OIL wie miało miejsce zagadkowe zabicie. Szofer konsula Meyera strzelił w stronę konsula i jego siostry, chybiając jednakże celu, poczem strzelił do siebie w skroń, zabijając się na miejscu. Podłożo dramatu nieustalone, mimo wysiłków prowadzących śledztwo organów.

Najstojniejsze rekordy świata z dziedziny nieśmiertelnej głupoty

Z kończącym się rokiem bieżącym, gdy dane co do rozmaitych w tym okresie odbytych rekordów nie są dostatecznie uporządkowane, nie od rzeczy będzie przypomnieć sobie najbardziej wybitne i najbardziej idiotyczne rekordy, na jakie zdobyła się ludzkość obu półkul świata w roku ubiegłym.

A więc jeden z obywateli Stanów Zjednoczonych obszedł je dokoła na szczytach. W kilku słynnych tanecznych turniejach zwycięzcy ich zostali po ukończeniu zawodów natychmiast przewiezieni do rozmaitych zakładów dla obłąkanych, w których dotychczas leczą się jeszcze z kolowacizny

Konkurs na nieprzerwane gadanie wygrała panna Kitty Chley: różane jej usteczka były czynne bez najmniejszej przerwy w ciągu 43 godzin. Mimo tak usilnej pracy i mimo, iż słuchaczom tego niezwykłego konkursu popuchły uszy, język uroczej panienki, jak stwierdził to rzeczoznawcy, nie skoławał, lecz przeciwnie — nabrał jeszcze większej elastyczności i ruchliwości. Wymarzony materiał na żonę!

Zakład o „jaknajdłuższe robienie wrzasku“ wygrał pewien Niemiec naturalizowany w Ameryce. Przez 48 godzin kretyńsko dobował ze siebie najrozmaitsze krzyki i wrzaski, którychby mu pozazdrościł nie jeden dzięk osioł.

Niemcy mogli się pochłubić w roku ubiegłym swoimi niezwykłymi żakami. Fritz Sohner oto pochłoniął w 10 dni 300 funtów wieprzowiny. Inny berlińczyk pożarł w ciągu pół godziny 6 metrów grubej kiełbasy.

Pardziej artystycznym zwycięstwem poszczycić się może Edward Kemp który nie zdejmując ani na sekundę rąk z klawiatury, grał bez przerwy 83 godziny na fortepianie.

Francuzi obdarzeni w o wiele wyższym stopniu poczuciem estetyki, ustapili nienacom pod względem obżarstwa palmę pierwszeństwa. Natomiast wstawili się w picie tak szlachetnego trunku, jakim jest wino. A więc jeden z nich wypił jednym tchem, trwającym minutę i 7 sekund, puhar, mieszczący w sobie 5 litrów wina. Rekord ten wkrótce pobity został smotnie przez innego mistrza — moczomordę, który te same 5 litrów opróżnił w ciągu 23 i trzech piątych sekundy. Nazwiska zwycięzców wygrawerowane zostały ku pamięci potomnym na o wym słynnym dzisiaj puharze, znajdującym się w jednej z kawiarni paryskich.

Konkurs „pożeracza makaronów“ — rozumie się narodowo włoski — zdobył młody i przystojny Francesco Marini, pol-

Ostrzeżenie

Niniejszym ostrzegam przed pewnym osobnikiem, podającym się za inż. Rozenewajga, rzekomo z Rygi, który zebrze i wyłudza pieniądze, powołując się bezprawnie na moją osobę.

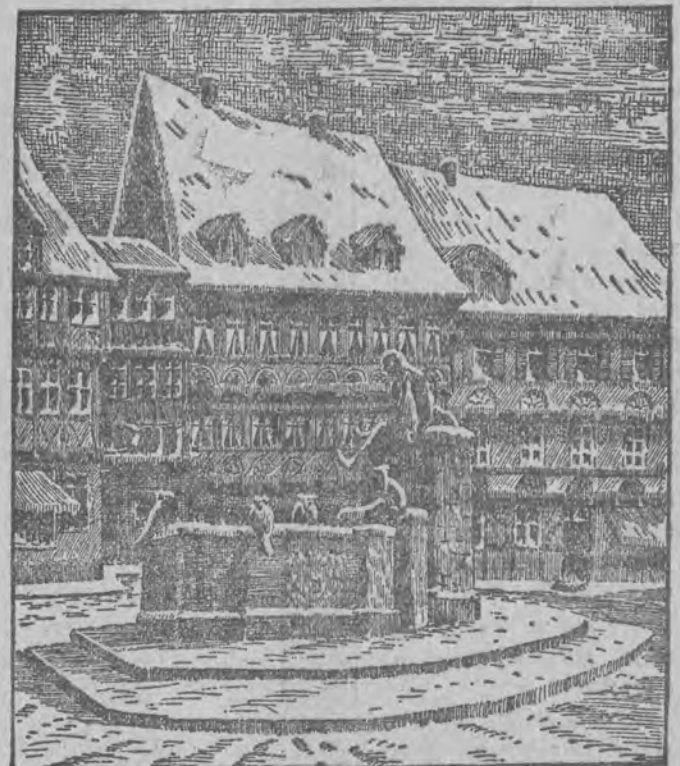
R. Faustowa.

W. I. Z. O.

Dziś w środę o godz. 9-ej w. odbędzie się w lokalu W. I. Z. O. Przejazd 2 odczyt p. Dr. Szypera na temat „Rozwój powieści historycznej w literaturze Żydowskiej“.

Dla członków i zaproszonych gości wejście bezpłatne.

Arcydzieła architektury

Stadnia Sowizdrzała w Brunświku.

Humor zagraniczny

Co? Ja byłem wczoraj pijany? Spójrz tylko, jaki równy i pozostawiłem na śniegu, ściskając do domu!

Nie wolno doprowadzać do niewypłacalności firm zdrowych, które mogą i powinny płacić

W artykule, omawiającym wiadomość o złożeniu przez Tow. Akc. Manufaktury Welnianej Karola Bennicha S. A. podania o odroczenie wypłat podaliśmy szereg cyfr, z których wynika jasno, iż firma wspomniana zabiegając z jednej strony o nadzór znajduje się z drugiej strony w tak dalece pomysłnej sytuacji finansowej, że płynne aktywa pokrywają z nadwyżką zobowiązania krótko i długoterminowe.

Nietylko obecna katastrofalna sytuacja gospodarcza kraju, nietylko zmniejszenie się zdolności nabywczej ludności wiejskiej — głównej odbiorczyń manufaktury doprowadziły firmę, firmę o miljonowym majątku, która dotychczas nie uchybiła w niczem swym zobowiązaniom, do tej sytuacji, że moratorium płatności okazało się koniecznym. Przyczyniły się do tego przede wszystkim organizacje, w których interesie powinno leżeć utrzymanie firmy przy życiu.

Nie mamy w tej chwili danych statystycznych, nie wątpimy jednak, że i bez tych danych nie minęły się z prawdą, jeśli skonstatujemy, że bilans firmy Karol Bennich Sp. Akc. jest najlepszym bilansem z pośród niestety tych liczących bilansów, jakie w ostatnim czasie załączone były do podań o odroczenie wypłat. Powiemy więc: mało jest firm w Łodzi, firm wypłacalnych, które mogłyby się pochwalić również świetnym bilansem.

Pisaliśmy, iż banki nietylko nie przyszły firmie z pomocą, aby jej umożliwić przetrwanie kryzysu, ale nawet zastosowały daleko idące zmniejszenie kredytów i ściąganie należności w czasie obecnym najmniej dla firmy do tego dogodnym.

Biorąc pod uwagę solidne podstawy, na jakich stała firma w ostatniej chwili przed złożeniem podania o nadzór i na jakich stoi obecnie, twierdzić możemy z całą stanowczością, iż w danym wypadku jesteśmy świadkami do ostatnich granic posuniętego niezrozumienia całej powagi chwili i grozy sytuacji, wykazanych przez wszystkie te czynniki, które stosowaniem rygorów wobec skrupowanej firmy postawiły ją w ciężkiej sytuacji.

Twierdzimy dalej, iż banki, które miały przyjąć bezwarunkowo solidnej firmie z pomocą, zastosowały wobec niej zmniejszenie kredytów; iż dostawcy firm, którzy zamknęli jej kredyt, wszystkie te czynniki w postępowaniu swem ujawniły nadzwyczaj wąski horyzont myśli gospodarczej, i — dbając o dobro chwili — nie wykazały najmniejszej dbałości o swe najżywniejsze interesy, prawda, o interesy, odległe w czasie o kilka chwil.

Każde zawieszenie wypłat jednej firmy pociąga za sobą naruszenie równowagi płatniczej szeregu innych firm. Gdy firma o takim zasiegu interesów jak Sp. Akc. Karol Bennich uzyskuje odroczenie wypłat — cała plejada firm mniejszych chwile się w swych posiadach i staje automatycznie nad brzegiem przepaści.

O tem zdawali się nie pamiętać ci wszyscy, którzy przez ograniczenie kredytowe doprowadzili firmę do niewypłacalności.

Nie chcemy pomawiać tych panów o altruizm. Nikt nie może wy-

magać od dyrektora banku, by dla poprawy sytuacji ogólnej narażał interesy instytucji, którą kieruje. Jednak w tym wypadku chodzi właśnie o te zupełnie istotne i zupełnie bliskie interesy odnośnego banku. Surowość danego dyrektora zemści się na jego własnych interesach w postaci upadłości firm trzecich. A dopatrzeć się związku między jednym nadzorem a drugim, między upadłością firmy X, a firmy Y, jest często b. trudno.

Przed kilku dniami informowaliśmy czytelników „Głosu Porannego” o akcji banków, zmierzającej

do zwalczania zbyt częstych obecnych nadzorów sądowych. Nie będziemy podnosił dyskusji w jakim stopniu akcja ta jest w ogólnych zarysach celowa. Pewnym jest jednak, iż właśnie banki winny w wypadku ciężkiego położenia firmy tej miary co Sp. Akc. Karol Bennich przyjść jej z pomocą. Powstały niedawno związek banków w Łodzi ma tutaj wielkie pole do pracy o niesłychanej doniosłości gospodarczej. Jego zadaniem powinno być utrzymanie przy życiu zdrowych przedsiębiorstw, a nie zadawanie im śmiertelnych ciosów.

Wreszcie jeszcze jedna kwestja: Czy przy jednym z naszych banków państwowych nie powinien być stworzony pewien fundusz specjalny: fundusz ratunkowy „przeciw nadzorowi”.

Korzystałyby z tego funduszu firmy nawskroś solidne i takie, którym pożyczka pozwoliłaby na dalsze akuradne wywiązywanie się z płatności bez uciekania się do dobrodziejstw instytucji odroczenia wypłat — dobrodziejstw, które — jeśli o całokształt naszego życia gospodarczego chodzi — często nie są wcale dobrodziejstwami. Ik.

RYNEK PIENIĘŻNY

Cedula giełdy pieniężnej warszawskiej

GOTÓWKA

Kopenhaga 298,60
Londyn 43,42
Nowy Jork 8,87
Paryż 35,04
Praga 26,35
Szwajcaria 172,80
Wiedeń 125,27
Włochy 46,58
Berlin 212,57
Gdańsk 173,68

AKCJE

Dyskontowy 125.—
Polski 177.—
Starachowice 21,25
Handlowy 120.—
Ostrowieckie 30.—

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE

Poż. inwestycyjna 118,75 118,25
Dolarówka 67,25
5 proc. konwersyjna 50.—
5 proc. konwer. kolejowa 47.—
Dolarowa 80.—
Stabilizacyjna 88.—
Kolejowa 102,50
4 i pół proc. ziemskie 48.—
5 proc. m. Łódź 48.—
8 proc. m. Łódź 61,50
8 proc. m. Piotrkowa 58.—

NOTOWANIA BAWELNY LIVERPOOL

Bawelna amerykańska, zamknięcie:
styczeń 9,13 luty 9,18 marzec 9,26
kwiecień 9,29 maj 9,38 czerwiec 9,37
lipiec 9,43 sierpień 9,41 wrzesień 9,41
październik 9,41 listopad 9,43
grudzień 9,13 loco 9,50

ALEKSANDRJA

Bawelna egipska, zamknięcie:
Sakellaridis:
styczeń 27,04 marzec 27,87 maj 28,29
lipiec 28,55 listopad 28,57
Ashmouni:
luty 19,26 kwiecień 19,75 czerwiec 20,05
sierpień 20,17 październik 20,28.

NOWY JORK

Bawelna amerykańska, zamknięcie:
loco 17,30
styczeń 17,11 luty 17,25 marzec 17,37
kwiecień 17,49 maj 17,61 czerwiec 17,69
lipiec 17,77 wrzesień 17,78
październik 17,81 listopad 17,25.

Ciągnięcie dolarówki nastąpi jutro

Jak wiadomo w dniu 1 stycznia przypada termin ciągnięcia państwowej pożyczki premjowej, ponieważ jednak w dniu tym przypada święto Nowego Roku, termin ciągnięcia przełożony został na dzień 2 stycznia.

W dniu tym wylosowana będzie premja 8.000 dolarów.

oooooooooooooooooooooooooooo

Zapisujcie się na członków L.O.P.P.

oooooooooooooooooooooooooooo

PALACE

Piotrkowska 108

oooooooooooo

Od dziś

Od dziś

NIEBYWAŁY NOWOROCZNY SZLAGIER!

Film, który pobił rekordy powodzenia!

p. t.

PODWÓJNE ŻYCIE

Wielki dramat ilustrujący dzieje arystokratki, którą jeden fałszywy krok spycha w otchłań upadku. Sztuka „Podwójne życie” należy do największych sukcesów teatralnych doby obecnej.

W rolach głównych znakomita rodaczka nasza

POLA NEGRI

oraz międzynarodowa obsada

Olga Baklanowa, Tullio Carminati
Paul Lukas, Warner Baxter.

Niebywały przepych i bogactwo wystawy

Muzyka M. LIDAURA

Początek o godz. 4 pp. w sob. niedz. o g. 12-cj.

Nad program:

Kronika filmowa P.A.T.

Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 zł.